

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»
ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013

ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ

«Πρόγραμμα Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας και
Τεχνολογίας (ΠΑΒΕΤ) 2013»

1^η Τροποποίηση

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ &
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

(Ε. Π. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΝ ΙΙ), ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης, ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, ΠΕΠ Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου, ΠΕΠ Αττικής)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ.....	4
2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	5
3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.....	5
4. ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	6
5. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ - ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ.....	8
6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	10
6.1 Επιλέξιμες δραστηριότητες της πράξης-----	10
6.2 Ένταση της ενίσχυσης ανά επιλέξιμη δραστηριότητα -----	11
6.3 Σώρευση ενισχύσεων -----	12
7. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	12
7.1 Επιλέξιμες δαπάνες (άρθρο 31 του ΕΚ αριθ. 800/2008)-----	12
7.2 Μη επιλέξιμες δαπάνες -----	15
8. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ.....	15
8.1 Περιεχόμενο προτάσεων -----	16
9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	17
9.1 Προκαταρκτικός έλεγχος -----	17
9.2 Αξιολόγηση των προτάσεων -----	17
9.3 Διασφάλιση του βιομηχανικού απόρρητου -----	20
10. ΕΓΚΡΙΣΗ – ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ	20
10.1 Ιεράρχηση των προς χρηματοδότηση προτάσεων -----	20
10.2 Έλεγχος νομιμότητας, Σύνταξη ΤΠΕ και υπογραφή Απόφασης Υπαγωγής-Χρηματοδότησης	21
11. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	23
12. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	25
12.1 Παραστατικά Δαπανών -----	25
13. ΕΠΟΠΤΕΙΑ – ΕΛΕΓΧΟΣ - ΠΑΡΑΛΑΒΗ.....	30
14. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	31
15. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.....	33
16. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	34
17. ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ.....	35
18. ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	36
19. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ/ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	36
20. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	37

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, οι χρησιμοποιούμενοι όροι και συντμήσεις έχουν την έννοια που τους αποδίδεται παρακάτω:

ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
Ε.Π.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα – έγγραφο που καθορίζει μια αναπτυξιακή στρατηγική με τη χρήση ενός συνεκτικού συνόλου προτεραιοτήτων.
Δράση του Ε.Π.	Σύνολο ενεργειών που πραγματοποιούνται για την υλοποίηση των στόχων που τίθενται από τους άξονες προτεραιότητας του ΕΣΠΑ. Κάθε δράση, μπορεί να υλοποιείται μέσω μίας ή περισσότερων πράξεων ή έργων.
Πράξη του Ε.Π.	Έργο ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη διαχειριστική αρχή του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος ή με ευθύνη της σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται από την επιτροπή παρακολούθησης και υλοποιούνται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άξονα προτεραιότητας με τον οποίο σχετίζονται.
Έργο του ΕΠ	Έργο που υλοποιείται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι συγκεκριμένης πράξης.
ΕΥΔ/ΕΠΑΕ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα - Επιχειρηματικότητα»
Ε.Φ.Δ.	Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης. Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας ή υπηρεσία, η οποία ενεργεί υπό την ευθύνη διαχειριστικής αρχής ή αρχής πιστοποίησης και εκτελεί καθήκοντα για λογαριασμό μιας τέτοιας αρχής σε σχέση με δικαιούχους που υλοποιούν έργα.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός που εκτελεί έργο και λαμβάνει δημόσια ενίσχυση. Είναι ο τελικός αποδέκτης της δημόσιας δαπάνης. Στο πλαίσιο της παρούσας πράξης ως δικαιούχος νοείται κάθε φορέας που συνεργάζεται για την υλοποίηση του έργου.
Σύμπραξη	Συνεργασία δικαιούχων για την υλοποίηση έργου.
Συντονιστής (Συντονιστής Φορέας)	Ο φορέας/ δικαιούχος που δρα ως κοινός εκπρόσωπος της σύμπραξης υλοποίησης έργου.
Ενίσχυση/ Δημόσια Δαπάνη	Κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων/ έργων.
Ιδιωτική συμμετοχή	Η διαφορά της δημόσιας δαπάνης από τον συνολικό προϋπολογισμό έργου/ πράξης και η οποία καταβάλλεται από τους δικαιούχους.
Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου	Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής πλευράς.
Υπεύθυνος Συντονισμού & Επικοινωνίας Έργου	Φυσικό πρόσωπο το οποίο έχει την ευθύνη για το συντονισμό του έργου σε επίπεδο διοικητικό και σε επίπεδο επικοινωνίας μεταξύ των φορέων της σύμπραξης και της σύμπραξης συνολικά με τον ΕΦΔ.
Δημοσιονομική διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της Κοινοτικής ή/και της Εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή σε μία πράξη.
Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από το λαβόντα.

**ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ 2007-13
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΕΠΑΝ ΙΙ &
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ**

**ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ
«Πρόγραμμα Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας & Τεχνολογίας (ΠΑΒΕΤ) 2013»**

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

Σκοπός της πράξης είναι η υποστήριξη ερευνητικών και τεχνολογικών έργων, που εκτελούνται από δυναμικές εγχώριες επιχειρήσεις. Βασική επιδίωξη αποτελεί η προώθηση της καινοτομίας με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Η πράξη χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» (ΕΠΑΝ-ΙΙ), Άξονα Προτεραιότητας (Α.Π.) 1 «Δημιουργία και Αξιοποίηση της Καινοτομίας Υποστηριζόμενη από Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη» και από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) - στα οποία ανήκουν οι 5 Περιφέρειες μεταβατικής στήριξης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 2013 ως εξής: Ε.Π. Αττικής, Α.Π. 3 «Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας, της Καινοτομίας και της Ψηφιακής Σύγκλισης», Ε.Π. Μακεδονίας – Θράκης, Α.Π. 4 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας» και Α.Π. 5 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα στην Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας», Ε.Π. Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας-Ηπείρου, Α.Π. 8 «Ψηφιακή Σύγκλιση και Επιχειρηματικότητα Στερεάς Ελλάδας».

Η συνολική δημόσια δαπάνη της πράξης ανέρχεται σε **19,8 εκ. €** και ο συνολικός προϋπολογισμός της εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε **29 εκ. €**. Η κατανομή της δημόσιας δαπάνης στις 5 περιφέρειες μετάβασης και στις 8 περιφέρειες του στόχου 1 (οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑΝ-ΙΙ), απεικονίζεται στον πίνακα 1. Η διαφορά μεταξύ του συνολικού προϋπολογισμού και της δημόσιας δαπάνης ορίζεται ως η ιδιωτική συμμετοχή, η οποία θα καλυφθεί από τους δικαιούχους.

Πίνακας 1: Κατανομή δημόσιας δαπάνης στις Περιφέρειες Στόχου 1 και μετάβασης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΤΟΧΟΥ 1 & ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ		Δημόσια Δαπάνη (€)
Περιφέρειες στόχου 1	ΕΠ "Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα (ΕΠΑΝ ΙΙ) (Αν. Μακεδονία-Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Β. Αιγαίο, Κρήτη, Ιόν. Νησιά, Πελοπόννησος, Δυτ. Ελλάδα)	4.600.000,00
Περιφέρειες μετάβασης	Αττική	10.200.000,00
	Κεντρική Μακεδονία	3.200.000,00
	Δυτική Μακεδονία	800.000,00
	Στερεά Ελλάδα	1.000.000,00
	Νήσων Νοτίου Αιγαίου	0,00
ΣΥΝΟΛΟ		19.800.000,00

Η δημόσια δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνικούς Πόρους. Το ΕΤΠΑ συνεισφέρει στη χρηματοδότηση ενισχύσεων για την τόνωση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων και της υποστήριξης των διαρθρωτικών βελτιώσεων και προσαρμογών των περιφερειακών οικονομιών, συμπεριλαμβανομένης και της ανασυγκρότησης βιομηχανικών περιοχών που παρακμάζουν.

Η ενίσχυση (δημόσια δαπάνη) κάθε δικαιούχου θα βαρύνει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας στην οποία είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί η επωφελούμενη

παραγωγική μονάδα ή το παράρτημα της επιχείρησης που επωφελείται από το έργο, ανεξάρτητα από το πού βρίσκεται η έδρα της.

Φορέας υλοποίησης της πράξης «ΠΑΒΕΤ 2013» είναι η Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας – Διεύθυνση Υποστήριξης Ερευνητικών Προγραμμάτων (ΓΓΕΤ/ΕΡΕ), η οποία θα λειτουργήσει ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης (ΕΦΔ) με βάση το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση του ΕΣΠΑ.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Σκοπός της πράξης είναι η ενθάρρυνση και η ανάπτυξη της βιομηχανικής έρευνας και της πειραματικής ανάπτυξης με τη χρηματοδότηση έργων, που θα εκτελεστούν στην Ελλάδα από δυναμικές εγχώριες επιχειρήσεις με παραγωγική δραστηριότητα.

Στόχο της πράξης αποτελεί η:

- προώθηση της έρευνας & τεχνολογίας και της καινοτομίας και η ενσωμάτωσή τους στον παραγωγικό ιστό της χώρας ως κύριων παραγόντων ανάπτυξης, αναβάθμισης και ανταγωνιστικότητας και ως βασικών στοιχείων στρατηγικού σχεδιασμού,
- η ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων ή υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία, η ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής, η βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η διείσδυση σε νέες αγορές,
- μεταφορά και προσαρμογή υψηλής τεχνολογίας σε παραδοσιακούς κλάδους της εγχώριας βιομηχανίας και η ενθάρρυνση ανάληψης δραστηριοτήτων τεχνολογικής καινοτομίας,
- ενίσχυση και αναβάθμιση του στελεχιακού δυναμικού των επιχειρήσεων με τη συμμετοχή του σε δραστηριότητες ΕΤΑΚ, που βρίσκουν άμεση εφαρμογή στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων,
- ενίσχυση της συμμετοχής των επιχειρήσεων στην ανάληψη Ε&Τ δραστηριοτήτων και η αποτελεσματικότερη διασύνδεση του ερευνητικού συστήματος της χώρας με τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας.

3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το βασικό νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση της πράξης είναι:

- ο Ν. 1514/1985 (ΦΕΚ 13/Α/08.02.1985) «Ανάπτυξη της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα
- οι διατάξεις του Ν.1783/1987(ΦΕΚ Α171/1987) για την «Μεταφορά τεχνολογίας εφευρέσεις, τεχνολογική καινοτομία και σύσταση Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας»
- ο Ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013» (ΦΕΚ 267/Α/3-12-07), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα
- Το Π.Δ. 274/2000 (ΦΕΚ 225/Α/17-10-2000) «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία χρηματοδότησης (επιχορήγησης ή συνδρομής) έργων και προγραμμάτων που υποβάλλονται από βιομηχανικές ή άλλες παραγωγικές μονάδες», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα
- η υπ' αριθ. 14053/ΕΥΣ1749/27.03.2008) «Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης» (ΦΕΚ 540/Β/27.03.2008), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, καθώς και την με αρ. πρωτ. 16137/ΕΥΘΥ 293/12-04-2013 (ΑΔΑ: ΒΕΑΤΦ-0ΩΟ) διευκρινιστική της εγκύκλιο.
- τα εγχειρίδια Διαδικασιών Διαχείρισης και Ελέγχου Επιχειρησιακών προγραμμάτων 2007-13 και ειδικότερα το εγχειρίδιο διαδικασιών και ελέγχου πράξεων κρατικών ενισχύσεων (ΥΠΟΙΟ/Α.Π.: 23105/ΓΑΑΠ 4632/ΕΥΘΥ1)
- η με αριθ. 2457/580 Α1/0020/11.04.2013 (ΦΕΚ 943/Β/18.04.2013) ΚΥΑ Εκχώρησης αρμοδιοτήτων διαχείρισης για την κατηγορία πράξης «Πρόγραμμα Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας & Τεχνολογίας (ΠΑΒΕΤ) 2013» του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των περιφερειών μεταβατικής στήριξης του ΕΣΠΑ 2007–2013, στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού.

- ο Ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247/Α/27.11.1995) «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου και δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3871/2010 (ΦΕΚ 141/Α/17.08.2010) «Δημοσιονομική Διαχείριση και Ευθύνη»
- ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
- ο Κανονισμός (ΕΚ) 1083/2006 «περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999», όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 284/2009 του Συμβουλίου της 7^{ης} Απριλίου 2009 και με τον Κανονισμό (ΕΚ) 539/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Ιουνίου 2010
- ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής της 6^{ης} Αυγούστου 2008 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά κατηγορία) -ΕΕ L 214/3 της 09-08-2008, Τμήμα 7, Ενισχύσεις για την Έρευνα και Ανάπτυξη και την Καινοτομία και Παράρτημα Ι, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1224/2013 της Επιτροπής της 29^{ης} Νοεμβρίου 2013.

Αναφορικά με τις **απαιτήσεις δημοσιότητας**, θα πρέπει να τηρούνται από τον ΕΦΔ και τους δικαιούχους οι απαιτήσεις του Κανονισμού πλαισίου της Ε.Ε. και συγκεκριμένα των άρθρων 6, 8 και 9 του (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της Επιτροπής της 8^{ης} Δεκεμβρίου 2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Στην εκτέλεση των έργων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα:

- Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.
- Ν.2472/97 (ΦΕΚ Α' 50) για «την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», όπως ισχύει σήμερα.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης, θα πρέπει να τηρούνται οι απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου της Ε.Ε. [Άρθρο 16 Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006].

Τέλος, σημειώνεται ότι στη διαμόρφωση του παρόντος οδηγού εφαρμογής ελήφθησαν υπόψη οι απαιτήσεις των Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) και των έξι προγραμμάτων (ΕΠΑΝ ΙΙ, και 5 ΠΕΠ).

4. ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η πράξη εστιάζεται σε οκτώ (8) επιστημονικούς και τεχνολογικούς τομείς προτεραιότητας στο πλαίσιο των οποίων θα επιχορηγηθούν προτάσεις.

Σημειώνεται ότι η δημόσια δαπάνη θα κατανεμηθεί στις διάφορες θεματικές περιοχές ανάλογα με τον αριθμό των προτάσεων της κάθε θεματικής που μετά την αξιολόγηση θα έχουν συγκεντρώσει βαθμολογία μεγαλύτερη του 10, η οποία αποτελεί και το βαθμολογικό κατώφλι επιτυχίας ή απόρριψης μιας πρότασης. Σε καμία περίπτωση όμως η δημόσια δαπάνη μιας θεματικής περιοχής δεν θα υπερβεί το 30% της συνολικής δημόσιας δαπάνης της πράξης.

Οι **θεματικοί τομείς προτεραιότητας** και **ενδεικτικά αντικείμενα** έρευνας τους παρατίθενται παρακάτω:

1. Γεωργία, Αλιεία, Κτηνοτροφία και Βιοτεχνολογία

- Γεωργία ακριβείας. Βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία
- Εφαρμογές των Πράσινων Τεχνολογιών στον πρωτογενή τομέα
- Αξιοποίηση της βιοτεχνολογίας για τη βιώσιμη παραγωγή και διαχείριση του φυσικού, αλιευτικού και ζωικού κεφαλαίου
- Αξιοποίηση αγροτικών παραπροϊόντων, υποπροϊόντων και άλλων σχετικών πρώτων υλών για παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας

2. Τρόφιμα/ Ποτά

- Υγιεινή διατροφή: ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, καταναλωτική συμπεριφορά
- Ανάπτυξη τροφίμων υψηλής προστιθέμενης αξίας και νέων προϊόντων για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών και προτιμήσεων και κλινικές μελέτες που συνδέονται με τα προϊόντα αυτά
- Εφαρμογές των Πράσινων Τεχνολογιών στη Βιομηχανία Τροφίμων

3. Ενέργεια

- Ανάπτυξη-αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) για θέρμανση –ψύξη, ηλεκτροπαραγωγή και γεωργία. Συνδυασμένα συστήματα.
- Αεριοποίηση βιογενών καυσίμων στα πλαίσια της πράσινης ανάπτυξης.
- Αποθήκευση ενέργειας, ιδιαίτερα ΑΠΕ. Υβριδικές τεχνολογίες.

4. Περιβάλλον

- Ανάπτυξη περιβαλλοντικών τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον και μεθόδων διαχείρισης/ αξιοποίησης γεωργικών, βιομηχανικών και αστικών στερεών/ υγρών αποβλήτων και αερίων του θερμοκηπίου με στόχο την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος ή/και την παραγωγή νέων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

5. Χημικές διεργασίες

- Ανάπτυξη νέων χημικών διεργασιών, «καθαρότερων» τεχνολογιών και διαδικασιών παραγωγής με στόχο την βιομηχανική παραγωγή με μηδενικά κατάλοιπα (στερεά, υγρά και αέρια)
- Χρήση ανανεώσιμων πρώτων υλών ΑΠΥ και φυσικών προϊόντων (*renewable resources*) για την παραγωγή νέων προϊόντων
- Εφαρμογές νανοτεχνολογίας σε χημικά και άλλα προϊόντα για την βελτίωση των επιδόσεών τους

6. Φαρμακευτικά/ Καλλυντικά προϊόντα

- Ανάπτυξη νέων φαρμακευτικών και καλλυντικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και εξαγωγιμότητας
- Βελτιστοποίηση *drug delivery devices*
- Εκμετάλλευση (εγχώριου ή μη) φυτικού πλούτου στην ανάπτυξη φαρμάκων, παραφαρμακευτικών προϊόντων και καλλυντικών προϊόντων φυτικής προέλευσης

7. Υλικά

- Ανάπτυξη νέων/ σύνθετων/ έξυπνων υλικών υψηλής προστιθέμενης αξίας, φιλικών προς το περιβάλλον και την υγεία, με βελτιωμένες ιδιότητες.
- Νανο-υλικά για ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και με βελτιωμένες ιδιότητες (π.χ. επικαλύψεις, συγκολλητικά, πλαστικά, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα)
- Νάνο/μικρο-ηλεκτρονική, αισθητήρες και τεχνολογίες ημιαγωγών

8. Πληροφορική, Τηλεπικοινωνίες και Αυτοματισμοί

- Δίκτυα «Πράσινης» Τεχνολογίας (Green Wireless). Τεχνολογίες ανάπτυξης ασύρματων συστημάτων χαμηλής κατανάλωσης ισχύος, εξυπηρετούμενων από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- Ασύρματα δίκτυα αισθητήρων, διαχείριση ενέργειας για χαμηλή κατανάλωση, διασύνδεση αντικειμένων, σύνθεση δεδομένων από ετερογενείς αισθητήρες.
- Ηλεκτρονικά παιχνίδια με έμφαση στον εκπαιδευτικό και επιστημονικό τους ρόλο.
- Έρευνα και Εφαρμογή συστημάτων Επιχειρηματικής Ευφυΐας και Knowledge Management με τη χρήση Αυτοματισμών στη Βιομηχανία.

5. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ - ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Δικαίωμα υποβολής πρότασης στην παρούσα προκήρυξη έχουν εγχώριες επιχειρήσεις οποιοδήποτε μεγέθους, με παραγωγική δραστηριότητα, οι οποίες κατά την ημερομηνία υποβολής της πρότασής τους έχουν κλείσει μία τουλάχιστον ετήσια οικονομική χρήση, όπως παρουσιάζεται στους δημοσιευμένους ισολογισμούς τους ή εμφανίζεται στα επίσημα φορολογικά τους στοιχεία και δραστηριοποιούνται στους θεματικούς τομείς της Ενότητας 4.

Η πρόταση για επιχορήγηση μπορεί να υποβληθεί από μία και μόνο επιχείρηση ή από κοινού/ σύμπραξη από δύο ή περισσότερες ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις. Στη δεύτερη περίπτωση η μία από τις επιχειρήσεις, ορίζεται από τους ενδιαφερόμενους ως Συντονιστής, αλλά κάθε μία ευθύνεται εξ ολοκλήρου απέναντι στη ΓΓΕΤ.

Δίνεται η δυνατότητα τμήμα του έργου να εκτελείται, επί συμβάσει (υπεργολαβία), από φορείς εκτέλεσης Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΤΑ).

Ως φορείς ΕΤΑ (Νομικά πρόσωπα) νοούνται οι παρακάτω:

1. ΑΕΙ (Πανεπιστήμια, Τ.Ε.Ι.), Δημόσια Ερευνητικά Κέντρα ή Ινστιτούτα
2. Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα και Κέντρα Τεχνολογικής Έρευνας των ΤΕΙ
3. Φορείς του άρθρου 12 του Ν.3297/23.12.2004
4. Εξειδικευμένες Επιχειρήσεις με αποδεδειγμένη εμπειρία στο αντικείμενο του έργου

Τα βασικά χαρακτηριστικά έργων μεμονωμένων ή συμπράξεων επιχειρήσεων παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 2: Χαρακτηριστικά έργων της πράξης.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΩΝ	ΟΡΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
A.	Μία (1) ή δύο (2) επιχειρήσεις	12-20 μήνες	Έως 400.000 €
B.	Τουλάχιστον τρεις (3) επιχειρήσεις	12-20 μήνες	Έως 800.000 €

Σε κάθε περίπτωση, τα έργα θα πρέπει να έχουν λήξει το αργότερο μέχρι τις 31/07/2015 (συνυπολογιζομένης και ενδεχόμενης παράτασής τους).

Τονίζεται ότι:

- Στην περίπτωση υποβολής πρότασης από δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις είναι απαραίτητη η υπογραφή συμφωνητικού συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων όπου η μια εξ αυτών ορίζεται από τους ενδιαφερόμενους ως κοινός εκπρόσωπος (Συντονιστής). Ο Συντονιστής είναι ο κοινός εκπρόσωπος των φορέων που συμπράττουν για την υλοποίηση και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείριση του έργου. Παράλληλα, κάθε δικαιούχος (εταίρος της σύμπραξης) διατηρεί την ευθύνη εξολοκλήρου απέναντι στη ΓΓΕΤ για το επιμέρους τμήμα του έργου που δεσμεύεται να υλοποιήσει.

Σημειώνεται ότι εφεξής όπου αναφέρεται στο κείμενο Συντονιστής ή σύμπραξη νοείται και για τη μεμονωμένη επιχείρηση.

- Η επιχείρηση, για λογαριασμό της οποίας ο υπεργολάβος υλοποιεί έρευνα επί συμβάσει, συνυποβάλλει προσύμφωνο υπεργολαβίας με τον αντίστοιχο φορέα ΕΤΑ. Ο υπεργολάβος ευθύνεται εξ ολοκλήρου και μόνο απέναντι στην επιχείρηση με την οποία έχει συνάψει σύμβαση υπεργολαβίας. Η ανάθεση σε αντίστοιχο φορέα στο εξωτερικό επιτρέπεται εφόσον οι παρεχόμενες υπηρεσίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς του ερευνητικού έργου και δεν παρέχονται ή δεν μπορούν να παρασχεθούν με την απαιτούμενη ποιότητα ή με εύλογο κόστος από αντίστοιχους φορείς στην ελληνική επικράτεια.
Αποδέκτες των αποτελεσμάτων της έρευνας είναι αποκλειστικά οι επιχειρήσεις, οι οποίες και είναι νομικά υπεύθυνες έναντι της ΓΓΕΤ.
Η δαπάνη της υπεργολαβίας από φορείς εκτέλεσης ΕΤΑ δεν μπορεί να ξεπερνά το 35% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
- **Δικαιούχοι είναι μόνο οι επιχειρήσεις με νομική μορφή ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ και ΙΚΕ του ιδιωτικού ή/και του δημόσιου τομέα, καθώς και αγροτικοί συνεταιρισμοί.**
- **Κάθε επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μέχρι δύο (2) προτάσεις είτε μεμονωμένα είτε ως εταίρος σε σύμπραξη. Σε περίπτωση υποβολής, από τον ίδιο φορέα (επιχείρηση), περισσότερων των δύο προτάσεων στο πλαίσιο της πράξης, απορρίπτονται όλες και οι φάκελοι τίθενται στο αρχείο.**
- **Ως πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ)** νοούνται οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008, η οποία είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ.
Ως μεγάλες επιχειρήσεις νοούνται οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008.
Με βάση την ως άνω κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων διαφοροποιείται και το ποσοστό ενίσχυσης που λαμβάνουν για τα προτεινόμενα έργα (βλ. Ενότητα 6).
- **Ανεξάρτητη επιχείρηση** είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008.
- Σε περίπτωση υποβολής πρότασης από **μεγάλη επιχείρηση** (δεν εμπίπτει στον ισχύοντα ορισμό των ΜμΕ), προκειμένου να δικαιούται ενίσχυσης, σύμφωνα με την παρ. 3 του αρ. 8 του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής (ΕΚ αριθ. 800/2008), θα πρέπει να έχει αναλύσει, με εσωτερική μελέτη, τη βιωσιμότητα του ενισχυόμενου έργου ή δραστηριότητας τόσο με την υπόθεση χορήγησης της ενίσχυσης, όσο και χωρίς αυτήν. Στη μελέτη αυτή θα πρέπει να επιβεβαιώνονται ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω κριτήρια:
  - α) ουσιαστική αύξηση του μεγέθους του έργου/της δραστηριότητας ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης,
  - β) ουσιαστική αύξηση του πεδίου εφαρμογής του έργου/ της δραστηριότητας ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης,
  - γ) ουσιαστική αύξηση του συνολικού ποσού που δαπανά ο δικαιούχος για το έργο/ τη δραστηριότητα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης,
  - δ) ουσιαστική αύξηση της ταχύτητας ολοκλήρωσης του υπόψη έργου/ δραστηριότητας.
 Η σχετική μελέτη θα υποβληθεί και θα αξιολογηθεί μαζί με την πρόταση. Υπογραμμίζεται πως η επίδειξη της ύπαρξης τέτοιου κινήτρου αποτελεί προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση μεγάλης επιχείρησης από την πράξη.
- Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να έχουν κλείσει μία τουλάχιστον πλήρη διαχειριστική χρήση (μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων), όπως παρουσιάζεται στους δημοσιευμένους ισολογισμούς τους ή εμφανίζεται στα επίσημα φορολογικά τους στοιχεία.
- Για τις ανάγκες του παρόντος οδηγού ως ημερομηνία σύστασης/ ίδρυσης μιας επιχείρησης νοείται η ημερομηνία έναρξης δραστηριότητας, όπως αυτή καταγράφεται στη σχετική Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας της οικείας Δ.Ο.Υ.
- Δεν θα χρηματοδοτούνται προτάσεις που **ήδη** χρηματοδοτούνται από άλλες δημόσιες (εθνικές ή κοινοτικές) πηγές.

- Δεν επιτρέπονται οι ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις ως προς τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 244/02 της 1.10.2004).
- Εφόσον εγκριθεί η ενίσχυση ενός έργου, απαγορεύεται η εκχώρηση του ανατιθέμενου έργου σε τρίτους από οποιονδήποτε δικαιούχο, καθώς και της απαίτησης για ενίσχυση που προκύπτει από την ανάθεση αυτή.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

6.1 Επιλέξιμες δραστηριότητες της πράξης

Μέσω της παρούσας πράξης θα ενισχυθούν δραστηριότητες, οι οποίες αφορούν ενισχύσεις:

- α) έργων έρευνας και ανάπτυξης (βιομηχανική έρευνα ή/και πειραματική ανάπτυξη),
- β) κατοχύρωσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας (μόνο για ΜμΕ),
- γ) προβολής/διάχυσης (των αποτελεσμάτων του έργου), συμμετοχής σε διεθνή συνέδρια και δικτύωσης, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Υποχρεωτικά σε κάθε έργο πρέπει να υπάρχουν δράσεις έρευνας και ανάπτυξης. Οι δράσεις της κατηγορίας (β), είναι προαιρετικές και συνδέονται με το αντικείμενο και τους στόχους των έργων, ενώ οι δράσεις της κατηγορίας (γ) σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό πρέπει να προβλέπονται σε όλα τα έργα.

Ειδικότερα, οι ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης αφορούν τις εξής κατηγορίες έρευνας:

1. **Βιομηχανική έρευνα** - Ως «βιομηχανική έρευνα» νοείται η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων, που είναι απαραίτητα για την βιομηχανική έρευνα, ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών εξαιρουμένων των πρωτοτύπων.
2. **Πειραματική ανάπτυξη** - Ως «πειραματική ανάπτυξη» νοείται η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφιστάμενων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων γνώσεων και δεξιοτήτων για την παραγωγή σχεδίων και διατάξεων για νέα, τροποποιημένα ή βελτιωμένα προϊόντα, μεθόδους ή υπηρεσίες. Μπορεί να περιλαμβάνονται και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, το σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, μεθόδων και υπηρεσιών. Οι δραστηριότητες μπορούν να περιλαμβάνουν την παραγωγή σχεδίων, τεχνικών σχεδίων και άλλης τεκμηρίωσης, εφόσον δεν προορίζονται για εμπορική χρήση.

Περιλαμβάνεται επίσης η ανάπτυξη πρωτοτύπων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά και πιλοτικών σχεδίων στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και έγκρισης. Στην περίπτωση μεταγενέστερης εμπορικής χρήσης σχεδίων επίδειξης ή πιλοτικών σχεδίων, τυχόν έσοδα από τέτοια χρήση πρέπει να αφαιρεθούν από το επιλέξιμο κόστος.

Η πειραματική παραγωγή και δοκιμή προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών είναι επίσης επιλέξιμες, εφόσον δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να μεταποιηθούν για βιομηχανικές εφαρμογές ή εμπορία.

Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις τροποποιήσεις ή τις τροποποιήσεις που επέρχονται κατά καιρούς σε προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υφιστάμενες υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις

Προϋπόθεση: οι εργασίες ή και τα αποτελέσματα αυτών να είναι πρωτότυπα.

Κάθε έργο μπορεί να περιλαμβάνει μια είτε και τις δύο κατηγορίες έρευνας (Βιομηχανική έρευνα ή/και Πειραματική ανάπτυξη).

Σημειώνεται ότι οι **δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης** συνιστούν τον πυρήνα των έργων και στοχεύουν στην επίτευξη σημαντικής προόδου της παρούσας τεχνολογικής στάθμησης (state-of-the-art) και στην αξιοποίησή της από τις επιχειρήσεις. Οι **δραστηριότητες πειραματικής ανάπτυξης** θα είναι σχεδιασμένες για την απόδειξη της βιωσιμότητας νέων τεχνολογιών που προσφέρουν πιθανό οικονομικό πλεονέκτημα, αλλά δεν μπορούν να αποτελέσουν άμεσα αντικείμενο εμπορικής εκμετάλλευσης (π.χ. δοκιμή πρωτοτύπων).

6.2 Ένταση της ενίσχυσης ανά επιλέξιμη δραστηριότητα

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης και για κάθε είδος ενισχυόμενης δραστηριότητας. Σε περίπτωση που για την υλοποίηση ενός έργου απαιτείται συνδυασμός δραστηριοτήτων ή ειδών έρευνας η **μέγιστη ένταση ενίσχυσης ανά δικαιούχο/ επιχείρηση θα υπολογίζεται ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των παρακάτω αναφερόμενων ποσοστών ανά τύπο δραστηριότητας/ έρευνας, που διεξάγει ο φορέας.**

Όταν ένα έργο περιλαμβάνει διαφορετικές δραστηριότητες/ κατηγορίες έρευνας, η καθεμιά από αυτές κρίνεται μεμονωμένα αν υπάγεται σε μια από τις κατηγορίες, οι οποίες αναφέρονται παραπάνω, ή σε καμία από αυτές. Συνεπώς, κάθε Ενότητα Εργασίας της πρότασης θα πρέπει να αντιστοιχίζεται σε μια συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας (βιομηχανική έρευνα, ή πειραματική ανάπτυξη), είτε σε κάποια από τις άλλες δραστηριότητες (κατοχύρωση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας).

- Ένταση της ενίσχυσης για έργα έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 31 του ΕΚ αριθ. 800/2008)

Το μέγιστο ύψος της ενίσχυσης για έργα έρευνας και ανάπτυξης ανά κατηγορία/είδος έρευνας και ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3: Εντάσεις ενισχύσεων.

Κατηγορία Έρευνας		Πολύ Μικρές & Μικρές επιχ/σεις	Μεσαίες επιχ/σεις	Μεγάλες επιχ/σεις
Βιομηχανική Έρευνα	Εφόσον το έργο προβλέπει μια (1) επιχείρηση ή συνεργασία δύο (2) ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων	70%	60%	50%
	Εφόσον το έργο προβλέπει συνεργασία ¹ μεταξύ <u>τριών</u> (3) τουλάχιστον ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων και πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: - καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει πάνω από το 70% των επιλέξιμων δαπανών του έργου - υπάρχει συνεργασία με τουλάχιστον μία ΜμΕ	75%	70%	60%
Πειραματική Ανάπτυξη	Εφόσον το έργο προβλέπει μια (1) επιχείρηση ή συνεργασία δύο (2) ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων	45%	35%	25%
	Εφόσον και στην περίπτωση του έργου πειραματικής ανάπτυξης καλύπτεται η παραπάνω προϋπόθεση της κατηγορίας βιομηχανική έρευνα.	60%	50%	40%

¹ Η Υπεργολαβία δεν θεωρείται πραγματική συνεργασία.

- Ενισχύσεις για δαπάνες δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας για ΜμΕ (άρθρο 33 του ΕΚ αριθ. 800/2008)

Οι ενισχύσεις για δαπάνες δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας αφορούν σε δαπάνες μόνο των ΜμΕ, που συνδέονται με την απόκτηση και επικύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να είναι ίση με εκείνη για ενισχύσεις σε έργα έρευνας και ανάπτυξης, που αναφέρονται στον παραπάνω πίνακα, σχετικά με τις ερευνητικές δραστηριότητες που καταρχήν οδήγησαν στη σύσταση των υπόψη δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

6.3 Σώρευση ενισχύσεων

Για την πιθανή σώρευση ενισχύσεων σε ένα συγκεκριμένο έργο ισχύουν τα όσα προβλέπονται στο Άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008. Για κάθε ενισχυόμενο έργο/ δραστηριότητα θα λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των δημόσιων μέτρων στήριξής του, ανεξάρτητα από το αν η στήριξη αυτή χρηματοδοτείται από τοπικές, περιφερειακές, εθνικές ή κοινοτικές πηγές.

7. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά οι κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση στο πλαίσιο της πράξης.

Οι δαπάνες όλων των κατηγοριών θεωρούνται επιλέξιμες για τα εγκεκριμένα έργα εφόσον προκύπτουν άμεσα από την υλοποίηση του έργου και πληρούν τις προϋποθέσεις που προσδιορίζονται στην παρούσα Ενότητα και στην Ενότητα 12.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη.

7.1 Επιλέξιμες δαπάνες (άρθρο 31 του ΕΚ αριθ. 800/2008)

α) Δαπάνες προσωπικού

Αφορά δαπάνες ήδη απασχολούμενου προσωπικού και νέου προσωπικού, που θα προσληφθεί από την επιχείρηση αποκλειστικά για τις ανάγκες του έργου, με σύμβαση εργασίας. Οι δαπάνες αυτές αφορούν αμοιβές ερευνητών, τεχνικών και άλλου υποστηρικτικού και διοικητικού προσωπικού στο βαθμό που απασχολούνται στο ενισχυόμενο έργο. Τα μέλη της ομάδας έργου κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες προσωπικού:

- έμπειροι ερευνητές (κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος ή μεταπτυχιακού τίτλου με τουλάχιστον 5 έτη προϋπηρεσίας ή πτυχιούχοι με προϋπηρεσία άνω των 10 ετών σε αντίστοιχη θέση),
- απλοί ερευνητές (όπως πτυχιούχοι Πανεπιστημίων, ΤΕΙ χωρίς μεταπτυχιακές σπουδές ή προϋπηρεσία) και
- προσωπικό υποστήριξης (όπως τεχνικό, βοηθητικό προσωπικό).

Μέλος της ομάδας έργου μπορεί να είναι ο οποιοσδήποτε ανεξαρτήτως εθνικότητας, που θα προσληφθεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Οι δύο πρώτες κατηγορίες προσωπικού δηλώνονται ονομαστικά για το υπάρχον προσωπικό και ανά ειδικότητα για το νέο.

Για τη διαμόρφωση του προϋπολογισμού της κατηγορίας δαπανών προσωπικού λαμβάνεται υπόψη ο ετήσιος μέσος όρος αμοιβών των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο (μεικτές αμοιβές εργαζομένου, εργοδοτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, δώρα εορτών και επίδομα αδειάς). Η συνολική επιλέξιμη αμοιβή ανά εργαζόμενο προσδιορίζεται με βάση τον

πραγματικό χρόνο (ανθρωπομήνες) που αυτός απασχολείται σε άμεση παροχή εργασίας στο πλαίσιο του έργου.

Για τις δαπάνες τακτικού προσωπικού ισχύουν το άρθρο 32 της υπ' αριθμ. 5058/ΕΥΘΥ 138/5-2-2013 Απόφασης, όπως ισχύει.

Διευκρινίζεται ότι:

- Επιλέξιμες στην κατηγορία αυτή είναι οι αμοιβές προσωπικού επιχειρήσεων με συμβάσεις εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου.
- Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι Διευθύνοντες Σύμβουλοι ή οι Διαχειριστές των εταιρειών δεν δικαιούνται αμοιβής.

β) Δαπάνες για όργανα και εξοπλισμό

Αφορά δαπάνες για όργανα και εξοπλισμό, στο βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το ερευνητικό έργο. Αν τέτοια όργανα και εξοπλισμός δε χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του χρήσιμου βίου τους για το ερευνητικό έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του ερευνητικού έργου και οι οποίες υπολογίζονται με τους κατάλληλους λογιστικούς κανόνες, και αποτυπώνονται στο λογιστικό σύστημα που τηρεί η επιχείρηση. Δεν θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη η ενοικίαση εξοπλισμού ή η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού, καθώς και η απόσβεση εξοπλισμού που ήδη αποκτήθηκε με εθνική ή κοινοτική επιχορήγηση.

Συγκεκριμένα πρόκειται για:

- Μηχανήματα, εξαρτήματα αυτών, επιστημονικά όργανα και εργαλεία, καθώς και μέσα και εξοπλισμός πληροφορικής και επικοινωνιών, που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και σε μόνιμη βάση για την εξυπηρέτηση της ερευνητικής δραστηριότητας. Αφορά κυρίως τον ειδικό εξοπλισμό και όχι τον εξοπλισμό γενικής χρήσης ή τον βασικό εξοπλισμό που χρησιμεύει στην παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης.
- Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού, εφόσον απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου.

γ) Δαπάνες για αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας

Δαπάνες για τεχνικές γνώσεις, τεχνολογίες, διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή εκχωρήθηκαν από εξωτερικές πηγές στην τιμή της αγοράς, εφόσον η πράξη πραγματοποιήθηκε υπό συνθήκες ανταγωνισμού και δεν υπάρχει στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Η τεχνολογία-τεχνογνωσία μπορεί να προέρχεται από φορείς της Ελλάδας ή/και του εξωτερικού.

δ) Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει (από νομικά και φυσικά πρόσωπα)

Πρόκειται για δαπάνες για αμοιβές βάσει σύμβασης έργου, υπεργολαβίες, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες, οι οποίες κατηγοριοποιούνται ως εξής:

1. Έρευνα επί συμβάσει από νομικά πρόσωπα/ Υπεργολαβία.

Δαπάνες για ανάθεση εκτέλεσης έργου σε φορείς εκτέλεσης ETA. Οι δαπάνες αυτές αφορούν αποκλειστικά στην επί συμβάσει ερευνητική δραστηριότητα που αναλαμβάνουν οι φορείς εκτέλεσης ETA για λογαριασμό/ όφελος των επιχειρήσεων.

Σημειώνεται ότι:

- Είναι επιλέξιμη η ανάθεση υπεργολαβίας και σε φορείς εκτός Ελλάδος, εφόσον οι παρεχόμενες υπηρεσίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς του ερευνητικού έργου και δεν παρέχονται ή δεν μπορούν να παραχθούν με την απαιτούμενη ποιότητα ή το εύλογο κόστος από φορείς στην ελληνική επικράτεια.
- Οι φορείς εκτέλεσης ETA θα πρέπει απαραίτητα να δηλώνονται όταν υποβάλλεται η πρόταση και να αξιολογούνται. Ιδιαίτερη αιτιολόγηση απαιτείται στην περίπτωση υπεργολαβίας σε Νομικό πρόσωπο στο εξωτερικό.
- Δεν επιτρέπεται να δηλωθεί ως υπεργολάβος επιχείρηση που συμμετέχει στο έργο ως εταίρος (αφορά περίπτωση σύμπραξης).

- Το σύνολο του προϋπολογισμού αυτής της υποκατηγορίας δαπάνης (για όλους του δικαιούχους τόσο αθροιστικά όσο και μεμονωμένα) δεν μπορεί να ξεπερνά το 35% του συνολικού προϋπολογισμού του ενισχυόμενου έργου.

2. Έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα.

Δαπάνες για αμοιβές βάσει σύμβασης ανάθεσης έργου από τις επιχειρήσεις σε επιστημονικό & τεχνικό προσωπικό και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες (από την Ελλάδα ή το εξωτερικό), που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για την υλοποίηση του έργου και δεν συνιστούν διαρκή ή περιοδική δραστηριότητα, ούτε συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης. Στην υποκατηγορία αυτή εντάσσονται και οι δαπάνες για αμοιβές των μετόχων ή εταίρων των επιχειρήσεων (με έκδοση απόδειξης παροχής υπηρεσιών ή απόδειξης δαπάνης).

ε) **Συμπληρωματικές δαπάνες**

Δαπάνες που αφορούν κατά κύριο λόγο σε μετακινήσεις, δράσεις δημοσιότητας/ προβολής του έργου και διάχυσης των αποτελεσμάτων του (εσωτερικού - εξωτερικού). Περιλαμβάνονται επίσης δαπάνες δικτύωσης και άλλα γενικότερα έξοδα που οφείλονται άμεσα στο ερευνητικό έργο και δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις άλλες κατηγορίες δαπανών. Τα έξοδα μετακινήσεων αφορούν δαπάνες των ατόμων που ανήκουν στην ομάδα υλοποίησης του έργου.

Το εύλογο τίμημα για τα έξοδα μετακινήσεων υπολογίζεται σύμφωνα με τους κοινώς αποδεκτούς λογιστικούς κανόνες και πρακτικές. Αφορούν εισιτήρια, έξοδα διαμονής, έξοδα μετακίνησης (συμπεριλαμβάνονται και οι δαπάνες για τη βενζίνη για μετακινήσεις με ίδια οχήματα, έξοδα διοδίων και σχετικές δαπάνες).

Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για μεταφορά με ταξί, οι δαπάνες ενοικίασης αυτοκινήτων και οι δαπάνες πάρκινγκ, εφόσον υπάρχει δημόσιο μέσο μεταφοράς που καλύπτει την εν λόγω διαδρομή.

στ) **Δαπάνες αναλωσίμων και λοιπών εξόδων**

Δαπάνες που συμπεριλαμβάνουν το κόστος υλικών, εφοδίων και παρόμοιων προϊόντων που είναι άμεσο αποτέλεσμα της ερευνητικής δραστηριότητας.

Τα έξοδα (έκδοσης και διατήρησης) εγγυήσεων που παρέχονται από τράπεζες ή άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς είναι επιλέξιμες δαπάνες (δεδομένου ότι οι εγγυήσεις προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία ως απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση της πράξης).

ζ) **Δαπάνες κατοχύρωσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, στο εσωτερικό ή/και στο εξωτερικό (μόνο για ΜμΕ).**

Ειδικά για τις δραστηριότητες κατοχύρωσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας είναι επιλέξιμες αποκλειστικά οι ακόλουθες δαπάνες:

- όλες οι δαπάνες που προηγούνται της απονομής του δικαιώματος στο πλαίσιο της αρχικής έννομης τάξης, περιλαμβανομένων των δαπανών κατάρτισης, υποβολής και διεκπεραίωσης της αίτησης, καθώς και των δαπανών ανανέωσης της αίτησης πριν από την παραχώρηση του δικαιώματος
- οι δαπάνες μετάφρασης και άλλες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απονομή ή την κατοχύρωση του δικαιώματος σε άλλες έννομες τάξεις
- οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την υπεράσπιση της ισχύος του δικαιώματος κατά την επίσημη διεκπεραίωση της αίτησης και την ενδεχόμενη διαδικασία εναντίωσης, έστω και αν οι εν λόγω δαπάνες ανακύπτουν μετά την απονομή του δικαιώματος.

Οι δαπάνες όλων των κατηγοριών θεωρούνται επιλέξιμες για τα εγκεκριμένα έργα εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια των χρονικών πλαισίων που προσδιορίζονται στην απόφαση υπαγωγής-χρηματοδότησης του έργου και εφόσον σχετίζονται με την υλοποίηση του έργου. Το σύνολο των παραστατικών δαπανών (π.χ. τιμολογίων) θα πρέπει να έχει εκδοθεί το αργότερο μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου. Η εξόφλησή τους θα πρέπει να έχει γίνει είτε μέχρι τη

διενέργεια του ενδιάμεσου ελέγχου, για να πιστοποιηθούν οι σχετικές δαπάνες, είτε το αργότερο μέχρι δύο (2) μήνες μετά από τη λήξη του έργου με την υποβολή της τελικής έκθεσης.

Τονίζεται ότι είναι απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού στα λογιστικά βιβλία των φορέων για τις δαπάνες και τα έσοδα του έργου σύμφωνα με το ΕΓΛΣ.

7.2 Μη επιλέξιμες δαπάνες

Τονίζεται ότι **δε θεωρούνται επιλέξιμα**, μεταξύ άλλων, τα παρακάτω είδη δαπανών:

- δαπάνες που δεν προκύπτουν ως άμεση ανάγκη του συγκεκριμένου ενισχυόμενου έργου αλλά σχετίζονται με άλλες δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης των δικαιούχων, ή με τις συνήθεις δραστηριότητές τους, εμπορικές, ερευνητικές ή άλλες
- οποιοδήποτε κέρδος
- οποιοσδήποτε προβλέψεις για πιθανές μελλοντικές ζημίες ή υποχρεώσεις
- οι τόκοι ή η απόδοση του χρησιμοποιηθέντος κεφαλαίου
- αβάσιμα χρέη
- δαπάνες ψυχαγωγίας
- δαπάνες που αφορούν άλλα έργα που έχουν χρηματοδοτηθεί από τρίτους
- ο ΦΠΑ, εφόσον μπορεί να ανακτηθεί ή συμψηφιστεί με οποιονδήποτε τρόπο

Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με την επιλεξιμότητα των δαπανών παρέχονται στο κεφάλαιο Ε, άρθρα 19 έως 38 της υπ' αριθ. 14053/ΕΥΣ1749/27.03.2009 «Υπουργικής Απόφασης συστήματος διαχείρισης» (ΦΕΚ 540 Β'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

8. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι προτάσεις υποβάλλονται στη ΓΓΕΤ ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτύου στην ελληνική γλώσσα συμπληρώνοντας τη σχετική ηλεκτρονική φόρμα. Η υποβολή της πρότασης γίνεται με ευθύνη του Συντονιστή, ο οποίος πρέπει να μεριμνήσει για την έγκαιρη και έγκυρη υποβολή της, καθώς και για την πληρότητά της.

Η πλατφόρμα ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης έχει εγκατασταθεί στην ιστοσελίδα:

<https://apps.gov.gr/minedu/industrial/PABET/>

Στην ίδια διεύθυνση μπορεί να πραγματοποιηθεί και εγγραφή στην πλατφόρμα.

Οδηγίες για την ηλεκτρονική υποβολή των προτάσεων εμπεριέχονται στην πλατφόρμα υποβολής. Για τεχνική υποστήριξη σε θέματα που αφορούν την πλατφόρμα υποβολής οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

Το email τεχνικής υποστήριξης είναι: platform_support@gsrt.gr

Οι υποβληθείσες προτάσεις λαμβάνουν αριθμό πρωτοκόλλου, ο οποίος είναι μοναδικός και θα χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια από τη ΓΓΕΤ για την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

Οι προτάσεις υποβάλλονται από την επόμενη ημερομηνία της ανάρτησης της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ έως και την Πέμπτη 13/06/2013 (καταληκτική ημερομηνία) και ώρα 15:00.

8.1 Περιεχόμενο προτάσεων

Στα ειδικά ψηφιακά έντυπα και στους πίνακες που εμφανίζονται στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής υποβολής συμπληρώνονται πληροφορίες:

- Σχετικά με το προφίλ της κάθε συμμετέχουσας επιχειρήσεις, όπως οργανωτική και οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, περιγραφή των δραστηριοτήτων της, παραγόμενα προϊόντα και υπηρεσίες, εξαγωγικές επιδόσεις, παραγωγικά μέσα για έρευνα (προσωπικό, εξοπλισμός και κονδύλια), απασχολούμενο προσωπικό. Για τους φορείς εκτέλεσης ΕΤΑ, θα πρέπει να τεκμηριωθεί γιατί επιλέχθηκαν για τη συγκεκριμένη εργασία, να τεκμηριωθεί η επάρκεια των προσόντων τους στον αντίστοιχο τομέα και να καταγραφεί το βασικό ερευνητικό προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο.
- Σαφής περιγραφή του αντικείμενου του έργου και της προτεινόμενης μεθοδολογίας και σχετικό πλάνο εργασίας σε σχέση με τις επιλέξιμες κατηγορίες έρευνας (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη), την αξιοποίηση και τη διάχυση των αποτελεσμάτων, τη διαχείριση της γνώσης και των πνευματικών δικαιωμάτων. Παρατίθεται επίσης μια σύντομη ανάλυση της σημερινής τεχνολογικής και εμπορικής θέσης της επιχείρησης, των προβλημάτων που οδηγούν στην ανάγκη διενέργειας της προτεινόμενης έρευνας, των ενεργειών και των δαπανών που έχουν ήδη αναληφθεί από την επιχείρηση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που οδηγούν στην ανάγκη υλοποίησης του προτεινόμενου έργου.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη θεμελίωση του αντικείμενου και των στόχων του προτεινόμενου έργου, στη σαφήνεια της μεθοδολογίας εκτέλεσής του, στο βαθμό καινοτομίας/πρωτοτυπίας, στην ποιότητα των παραδοτέων καθώς και στη σαφήνεια του τελικού παραδοτέου. Σημαντικά στοιχεία αποτελούν επίσης η κατηγορία της έρευνας στην οποία αντιστοιχίζεται κάθε Ενότητα Εργασίας και η κοστολόγηση των παραδοτέων της. Όσον αφορά στην κατανομή του έργου σε επιμέρους Ενότητες Εργασίας, θα πρέπει για κάθε μια από αυτές να αναφέρονται αναλυτικά τα εξής:

- η κατηγορία έρευνας στην οποία ανήκει – για κάθε Ενότητα Εργασίας δηλώνεται μόνο μια κατηγορία,
- η μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί,
- η συμβολή των φορέων που αναλαμβάνουν την εκτέλεσή της και το κόστος που τους αναλογεί,
- τα αναμενόμενα αποτελέσματα,
- τα συγκεκριμένα παραδοτέα που θα ολοκληρωθούν κατά τη διάρκειά της και το κόστος του καθενός,

Στην ανάπτυξη του φυσικού αντικείμενου κάθε πρότασης θα πρέπει να υπάρχει μία ενότητα εργασίας αφιερωμένη στη διάχυση και στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του.

- Ορθή κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ των εταίρων και αιτιολόγηση του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
- Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται πληροφορίες και σχόλια που να τεκμηριώνουν τη σκοπιμότητα και τα οφέλη των επιχειρήσεων και γενικότερα των επιπτώσεων μέσω της ανάπτυξης, διάχυσης και χρήσης των αποτελεσμάτων του έργου. Τα αποτελέσματα θα πρέπει να δημιουργούν καθαρό οικονομικό όφελος για τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητά τους με τη δημιουργία νέων αγορών ή με το άνοιγμα σε ήδη υπάρχουσες.
- Από τις μεγάλες επιχειρήσεις μόνο, υποβάλλεται εσωτερική μελέτη βιωσιμότητας, που να τεκμηριώνει επαρκώς τη δημιουργία του κινήτρου των αιτουμένων ενισχύσεων για υλοποίηση του ερευνητικού έργου, το οποίο είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρηματοδότησή τους (βλ. ανωτέρω Ενότητα 5).

Οι προτάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν όλα εκείνα τα στοιχεία που κατά την γνώμη των ενδιαφερομένων πρέπει να διαθέτουν τα μέλη των επιτροπών για την καλύτερη αξιολόγηση των

προτάσεων. Οι επιτροπές θα αξιολογήσουν τις προτάσεις με βάση τα στοιχεία που θα τους δοθούν χωρίς να ζητήσουν συμπληρωματικά στοιχεία ή διευκρινίσεις σε περίπτωση που υπάρχουν ελλείψεις ή ασάφειες.

Σε κάθε πρόταση ορίζεται ένα φυσικό πρόσωπο ως **Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου**, ο οποίος κατά προτίμηση προέρχεται από το Συντονιστή και ανήκει στο τακτικό προσωπικό του. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έχει την ευθύνη για το συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής πλευράς, για την αρτιότητα της υλοποίησης του έργου και για την τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων.

Τονίζεται ότι είναι αποκλειστική ευθύνη των επιχειρήσεων να καταθέσουν πλήρη φάκελο πρότασης, με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος οδηγού εφαρμογής.

Δεν προβλέπεται διαδικασία προσκόμισης συμπληρωματικών στοιχείων μετά την ηλεκτρονική υποβολή των προτάσεων.

9. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι προτάσεις, πριν την αξιολόγησή τους ταξινομούνται σε θεματικούς τομείς έρευνας με βάση τη δήλωση του Συντονιστή κατά την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης.

Αρχικά γίνεται ο προκαταρκτικός έλεγχος ως προς την επιλεξιμότητα των προτάσεων σε σχέση με τους όρους συμμετοχής της προκήρυξης και στη συνέχεια ακολουθεί η αξιολόγηση των επιλέξιμων προτάσεων. Ειδικότερα:

9.1 Προκαταρκτικός έλεγχος

Κατά τον **προκαταρκτικό έλεγχο** οι προτάσεις ελέγχονται ως προς την πληρότητα και τις τυπικές προδιαγραφές τους, όπως διατυπώνονται στην προκήρυξη και τα συνοδευτικά κείμενα.

Η ΓΓΕΤ μεριμνά για τη συγκρότηση επιτροπής (ή επιτροπών, αν κρίνεται απαραίτητο) προκαταρκτικού ελέγχου, η οποία και εξετάζει την τήρηση των προϋποθέσεων της προκήρυξης από κάθε πρόταση. Η επιτροπή απαρτίζεται από στελέχη της ΓΓΕΤ με οποιοδήποτε καθεστώς εργασίας. Ακολουθεί πλήρως τεκμηριωμένη εισήγηση της επιτροπής σχετικά με τις προτάσεις που προτείνεται να απορριφθούν στο στάδιο αυτό και εκείνες που προτείνεται να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο, η οποία εγκρίνεται από το Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας.

Πιο συγκεκριμένα, από τις προτάσεις που υποβάλλονται, απορρίπτονται όσες:

- υποβλήθηκαν από επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε περισσότερες από δύο προτάσεις,
- προβλέπουν υπερβολικές φορέων εκτέλεσης ΕΤΑ με ποσοστό δαπάνης άνω του 35% του Π/Υ του έργου,
- έχουν συνολικό προϋπολογισμό έργου μεγαλύτερο των ανώτατων ορίων που τίθενται στην προκήρυξη και τον οδηγό εφαρμογής,
- υποβλήθηκαν από επιχειρήσεις του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα που δεν έχουν νομική μορφή ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ, ΙΚΕ ή δεν είναι αγροτικού συνεταιρισμοί,
- υποβλήθηκαν από επιχειρήσεις που δεν έχουν κλείσει μία τουλάχιστον πλήρη διαχειριστική χρήση (μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων),
- δεν αποδεικνύουν την ύπαρξη κινήτρου της αιτούμενης ενίσχυσης για την υλοποίηση του έργου από μεγάλες επιχειρήσεις.

9.2 Αξιολόγηση των προτάσεων

Οι προτάσεις που θα κριθούν επιλέξιμες από τον προκαταρκτικό έλεγχο αξιολογούνται από πενταμελείς θεματικές επιτροπές αξιολόγησης, τα μέλη των οποίων ορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας μετά από σχετική εισήγηση της αρμόδιας Δ/σης. Η επιλογή των αξιολογητών θα γίνει από τον εθνικό πίνακα κριτών, τη βάση κριτών της ΓΓΕΤ, τις ιστοσελίδες ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Ερευνητικών Κέντρων, καθώς και τα μητρώα αξιολογητών άλλων δημόσιων φορέων. Στη σύνθεση της επιτροπής, τα μέλη της οποίας διαθέτουν ερευνητική ή/και βιομηχανική πείρα, δύναται να συμμετέχει και εκπρόσωπος του Συνδέσμου Βιομηχανιών (όπως ΣΕΒ, ΣΒΒΕ) ή της Ένωσης Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων (ΕΕΒΕ), χωρίς ψήφο. Οι επιτροπές αξιολόγησης ορίζονται έτσι ώστε να καλύπτουν, αντίστοιχα, τους επιστημονικούς και τεχνολογικούς τομείς της προκήρυξης (ενότητα 4), και συγκαλούνται με φροντίδα της αρμόδιας υπηρεσιακής μονάδας της ΓΓΕΤ, στελέχη της οποίας έχουν τον συντονισμό τους.

Για την αντιμετώπιση εξειδικευμένων θεμάτων η επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιεί εμπειρογνώμονες οι οποίοι συντάσσουν σχετική ειδική έκθεση αξιολόγησης και καλούμενοι από την επιτροπή μπορούν να συμμετέχουν σε αυτή χωρίς ψήφο.

Έργο της κάθε επιτροπής είναι :

- Η αξιολόγηση των προτάσεων από άποψη επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής αρτιότητας και σημασίας με βάση συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης.
- Ο έλεγχος της προτεινόμενης κατηγορίας έρευνας (βιομηχανική έρευνα ή πειραματική ανάπτυξη) σε σχέση με το αντικείμενο του έργου που προτείνεται και την αιτούμενη επιχορήγηση.
- Η σύνταξη και η υποβολή στην υπηρεσία τεκμηριωμένης εισήγησης (Έντυπο Αξιολόγησης Επιτροπής) για την αποδοχή ή την απόρριψη κάθε πρότασης.

Δεν προβλέπεται διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των προτάσεων.

Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι τρία (3) και βαθμολογούνται σε κλίμακα από 0 έως 20 για το καθένα από αυτά. Η συνολική βαθμολογία των προτάσεων προκύπτει ως το άθροισμα των βαθμολογιών των τριών κριτηρίων, πολλαπλασιασμένων με τον αντίστοιχο συντελεστή βαρύτητας.

Η βαθμολογία της αξιολόγησης αντιστοιχεί για κάθε ένα από τα τρία κριτήρια και όχι για τα υποκριτήρια. Τα υποκριτήρια λαμβάνονται υπόψη από την επιτροπή για την εκτίμηση του κάθε κριτηρίου.

Τα **κριτήρια αξιολόγησης** των προτάσεων είναι τα ακόλουθα:

A. Ποιότητα - αξιοπιστία των επιχειρήσεων (συντελεστής βαρύτητας 25%)

Αξιολογείται το οργανωτικό σχήμα, η δυνατότητα τεχνικής, διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης του έργου, καθώς και η εμπειρία και αξιοπιστία/ καταλληλότητα όλων των συντελεστών του έργου. Συγκεκριμένα στο πλαίσιο αυτού του κριτηρίου εξετάζονται τα ακόλουθα:

- Αξιοπιστία των συμμετεχουσών επιχειρήσεων που προτείνουν το έργο και ικανότητα αυτών να το υποστηρίξουν διοικητικά, οργανωτικά και τεχνικά και να προωθούν την αξιοποίηση ή/και διάχυση των αποτελεσμάτων Ύπαρξη και λειτουργία τμήματος R&D ή/και εργαστηρίου ελέγχου ποιότητας.
- Εμπειρία και ικανότητα της ομάδας που θα υλοποιήσει την πρόταση, περιλαμβανομένης της επιστημονικής και τεχνολογικής αριστείας, ιδιαίτερα των ερευνητικών φορέων, καθώς και της υπάρχουσας υποδομής γενικότερα.
- Καταλληλότητα του φορέα εκτέλεσης μέρους του έργου με τη μορφή Υπεργολαβίας και αιτιολόγηση της επιλογής σε σχέση με το έργο που αναλαμβάνει να υλοποιήσει.
- Δυνατότητα οικονομικής συμμετοχής στο έργο σε σύγκριση με την έκταση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων (λαμβάνονται υπόψη ισολογισμοί, κύκλος εργασιών, αποτελέσματα χρήσης κ.λ.π.).

- Προηγούμενη εμπειρία των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στο γνωστικό αντικείμενο της πρότασης, στην ανάπτυξη και στη διάθεση στην αγορά καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών νέων στην επιχείρηση ή/και στην αγορά και γενικότερα στην παραγωγή-αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από προηγούμενη συμμετοχή τους σε έργα έρευνας και ανάπτυξης χρηματοδοτούμενων από τρίτες πηγές ή/και από ίδιους πόρους.

B. Επιστημονική και τεχνολογική ποιότητα της πρότασης (συντελεστής βαρύτητας 35%)

Αξιολογείται η πρόταση, ως προς την ποιότητα και αρτιότητά της, την αποτελεσματικότητα και καταλληλότητα της προτεινόμενης μεθοδολογίας-τεχνολογίας, την εφικτότητά του και την σαφήνεια των παραδοτέων. Συγκεκριμένα στο πλαίσιο αυτού του κριτηρίου εξετάζονται τα ακόλουθα:

- Ποιότητα και σαφήνεια των στόχων του προτεινόμενου έργου και εναρμόνισή του με τους στόχους της προκήρυξης
- Καινοτομικότητα, σαφήνεια και εφικτότητα του προτεινόμενου έργου.
- Ποιότητα και αρτιότητα της πρότασης, περιλαμβανομένης της προτεινόμενης μεθοδολογίας/τεχνολογίας και της παρούσας τεχνολογικής στάθμησης (state of the art) σε διεθνές επίπεδο.
- Τεχνολογική, παραγωγική και εμπορική σπουδαιότητα του φυσικού αντικείμενου του έργου, σε σχέση με το κόστος του.
- Επαρκής τεκμηρίωση και ορθότητα των προτεινόμενων ειδών έρευνας (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη) των ενοτήτων εργασίας και της κατανομής της εργασίας μεταξύ των εταίρων.
- Σαφήνεια των παραδοτέων ανά φάση και τελικό παραδοτέο (στόχος είναι η παραγωγή άμεσα ή έμμεσα αξιοποιήσιμου προϊόντος ή παραγωγικής διαδικασίας ή υπηρεσίας).

Γ. Επιπτώσεις και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων (συντελεστής βαρύτητας 40%)

Αξιολογείται η ικανότητα των επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα της έρευνας και η γενικότερη επίδραση του έργου στην παραγωγική διαδικασία/ αύξηση της ανταγωνιστικότητας των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και οι επιπτώσεις στην οικονομία και κοινωνία ή το περιβάλλον. Συγκεκριμένα στο πλαίσιο αυτού του κριτηρίου εξετάζονται τα ακόλουθα:

- Ικανότητα των επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα της έρευνας ή να παράσχουν/εκτελέσουν τις προβλεπόμενες υπηρεσίες.
- Καινοτομία στην αγορά και επιπτώσεις-οφέλη από τα αναμενόμενα αποτελέσματα της πρότασης στις επιχειρήσεις, καθώς και στην οικονομία και κοινωνία γενικότερα .
- Βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του έργου (προϊόν, πρωτοτυπία, καινοτομία) όπως εκτιμάται από τα υποβαλλόμενα στοιχεία αξιοποίησης των προϊόντων και υπηρεσιών.
- Ποιότητα και καταλληλότητα του σχεδίου αξιοποίησης ή/και διάχυσης (δραστηριότητες ενημέρωσης, προβολής, διάδοσης και ευαισθητοποίησης του κοινού) των E&T αποτελεσμάτων του έργου.
- Καταλληλότητα του τρόπου διαχείρισης (ή/και κατοχύρωσης) των πνευματικών δικαιωμάτων που προϋπάρχουν ή/και προκύπτουν από την υλοποίηση του έργου.
- Δημιουργία ή/και Διατήρηση νέων θέσεων εργασίας.

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση μεγάλων επιχειρήσεων στην αξιολόγησή της η επιτροπή λαμβάνει υπόψη της την τεκμηρίωση της δημιουργίας του κινήτρου για την υλοποίηση του ερευνητικού έργου εκ μέρους τους.

Κάθε πρόταση βαθμολογείται από την επιτροπή στα παραπάνω κριτήρια, ώστε να είναι δυνατή στη συνέχεια η ιεράρχηση των προτάσεων ανά θεματικό τομέα από την υπηρεσία με βάση το σύνολο της βαθμολογίας που συγκέντρωσαν.

Μέγιστη βαθμολογία πρότασης 20 μονάδες.

Προτάσεις που θα συγκεντρώσουν βαθμολογία μικρότερη των 10 μονάδων, δεν θα προταθούν για χρηματοδότηση.

9.3 Διασφάλιση του βιομηχανικού απόρρητου

Κατά τις διάφορες φάσεις της παραπάνω διαδικασίας αξιολόγησης, τηρείται εχεμύθεια, προκειμένου να διασφαλιστεί το βιομηχανικό απόρρητο, τόσο στο περιεχόμενο της πρότασης, όσο και στα λοιπά στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τους φορείς, που συνοδεύουν την πρόταση.

Ειδικότερα :

- α) Η ερευνητική πρόταση κοινοποιείται στα μέλη της αντίστοιχης επιτροπής αξιολόγησης τα οποία έχουν δεσμευτεί από την αρχή ενυπόγραφα ότι θα χειριστούν το περιεχόμενο των προτάσεων εμπιστευτικά.
- β) Τα ονόματα των μελών των επιτροπών αξιολόγησης είναι απόρρητα και δε γνωστοποιούνται στις επιχειρήσεις. Η ΓΓΕΤ διατηρεί το δικαίωμα να δημοσιεύσει στο τέλος του έτους κατάλογο όλων των εμπειρογνομόνων που χρησιμοποιήθηκαν στις διαδικασίες αξιολόγησης των πράξεών της.
- γ) Στην περίπτωση απόρριψης μιας ερευνητικής πρότασης, αυτό γνωστοποιείται μόνο στον Συντονιστή που την υπέβαλε, μαζί με την αναλυτική βαθμολογία της πρότασης και τα σχόλια της επιτροπής.
- δ) Στο τέλος της αξιολόγησης δημοσιεύονται μόνο στοιχεία των προτάσεων που εγκρίθηκαν και ειδικότερα ο τίτλος του έργου, το όνομα της δικαιούχου επιχείρησης και το ύψος του εγκεκριμένου προϋπολογισμού/ δημόσιας δαπάνης. Επισημαίνεται ότι ή έγκριση χρηματοδότησης συνιστά επίσης ένταξη στον κατάλογο δικαιούχων που δημοσιεύεται σύμφωνα με το Άρθρο 7, Παρ. 2, Στοιχείο δ) του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006.

10. ΕΓΚΡΙΣΗ – ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ

10.1 Ιεράρχηση των προς χρηματοδότηση προτάσεων

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης, οι προτάσεις θα ιεραρχηθούν από την υπηρεσία σε πίνακα, κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά ανά θεματική περιοχή και περιφέρεια. Σε θεματική/ τομεακή περιοχή που δύο προτάσεις ισοβαθούν θα έχει προτεραιότητα η πρόταση με τη μεγαλύτερη βαθμολογία στο κριτήριο **Γ**, σε περίπτωση νέας ισοβαθμίας θα υπερισχύει η πρόταση με τη μεγαλύτερη βαθμολογία στο κριτήριο **Β** και σε περίπτωση νέας ισοβαθμίας θα υπερισχύει η πρόταση με τη μεγαλύτερη βαθμολογία στο κριτήριο **Α**.

Με βάση την κατάταξη των προτάσεων και τη διαθέσιμη δημόσια δαπάνη της κάθε θεματικής περιοχής και κυρίως της δημόσιας δαπάνης ανά περιφέρεια², προσδιορίζονται οι προς χρηματοδότηση προτάσεις της κάθε θεματικής περιοχής λαμβάνοντας υπόψη τα κονδύλια του πίνακα 1 (Ενότητα 1). Η κατανομή των διαθέσιμων πόρων της κάθε περιφέρειας ανά θεματική γίνεται αναλογικά, με βάση τον αριθμό των προτάσεων που υποβλήθηκαν στον κάθε θεματικό τομέα και οι οποίες συγκέντρωσαν βαθμολογία μεγαλύτερη της βάσης του 10.

Σε περίπτωση που σε μια περιφέρεια υπάρχουν αδιάθετα κονδύλια σε μια θεματική περιοχή και έλλειψη κονδυλίων σε μια άλλη θεματική περιοχή της ίδιας περιφέρειας τότε μεταφέρονται κονδύλια από την μια θεματική στην άλλη μέχρις εξαντλήσεώς των.

Αν μια πρόταση δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί λόγω εξάντλησης της Δημόσιας Δαπάνης του Ε.Π. από το οποίο θα έπρεπε να χρηματοδοτηθεί, προτάσεις με χαμηλότερη συνολική βαθμολογία που χρηματοδοτούνται από άλλα Ε.Π. μπορούν να προκριθούν για χρηματοδότηση.

² Οι οκτώ (8) περιφέρειες του στόχου 1 θεωρούνται μία περιφέρεια.

Στη συνέχεια, η αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα εισηγείται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, που προκύπτουν από την παραπάνω διαδικασία προς τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, ο οποίος εγκρίνει τον πίνακα των προς χρηματοδότηση προτάσεων και αποστέλλεται έγγραφο στο Συντονιστή για την κατ' αρχήν αποδοχή της πρότασης. Λόγω των ανωτέρω η εισήγηση θα περιλαμβάνει:

- α. προτάσεις για τις οποίες υπάρχουν οι διαθέσιμες δημόσιες δαπάνες για τη χρηματοδότηση όλων των φορέων από όλες τις περιφέρειες, και
  - β. προτάσεις σε αναμονή για τη διαθεσιμότητα δημόσιας δαπάνης (reserve list).
- Η υπηρεσία θα ξεκινά τις διαδικασίες σύνταξης Τεχνικού Παραρτήματος Έργου (ΤΠΕ) με την πρώτη κατηγορία προτάσεων.

10.2 Έλεγχος νομιμότητας, Σύνταξη ΤΠΕ και υπογραφή Απόφασης Υπαγωγής-Χρηματοδότησης

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης των προτάσεων και την κατ' αρχήν έγκριση του καταλόγου των προς χρηματοδότηση έργων, υποβάλλονται από τον Συντονιστή για λογαριασμό της σύμπραξης και με ευθύνη των φορέων που την απαρτίζουν τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Υπογεγραμμένο συμφωνητικό συνεργασίας των συμμετεχουσών επιχειρήσεων από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους τους για την από κοινού υλοποίηση του έργου και τους όρους της μεταξύ τους συνεργασίας (Υπόδειγμα είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ). Το Υπόδειγμα είναι ενδεικτικό και δεν επιβάλλεται η εκάστοτε σύμπραξη να το υιοθετήσει ως έχει. Στο συμφωνητικό αυτό³ θα συνιστάται, μεταξύ άλλων, να:
  - α. ορίζεται ο Συντονιστής φορέας,
  - β. διευθετείται η οργάνωση και διαχείριση του έργου,
  - γ. καθορίζονται τα δικαιώματα, οι τεχνικές και οικονομικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων,
  - δ. επιμερίζονται τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν στο πλαίσιο του έργου.
2. Υπεύθυνη δήλωση του Ν1599/1986 (άρθρο 8) για κάθε φορέα που συμμετέχει στην πρόταση ερευνητικού έργου υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπό της, στην οποία θα δηλώνεται ότι:
  - α. όλα τα αναφερόμενα στοιχεία στην πρόταση με τίτλο «.....» είναι αληθή και ακριβή.
  - β. (ισχύει μόνο για ΜμΕ) σε συμφωνία με το Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 η επιχείρηση είναι ΜμΕ και συγκεκριμένα «πολύ μικρή ή μικρή» ή «μεσαία».
  - γ. η επιχείρηση δεν αντιμετωπίζει δυσχέρειες κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις ως προς τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 244/02 της 1.10.2004).
  - δ. η πρόταση έργου με τίτλο «.....», που υποβλήθηκε προς χρηματοδότηση, δεν έχει χρηματοδοτηθεί ή δεν χρηματοδοτείται από άλλους φορείς (ΓΓΕΤ ή άλλες εθνικές ή κοινοτικές πηγές) για μέρος ή ολόκληρο το αντικείμενό της.
3. Ιδρυτικά καταστατικά των επιχειρήσεων και τυχόν τροποποιήσεις των συνοδευόμενα από το ΦΕΚ σύστασής των ή αντίστοιχες πράξεις σύστασης των επιχειρήσεων.
4. Ισολογισμούς των τριών τελευταίων ετών των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην πρόταση (ή ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία). Για επιχειρήσεις με λιγότερα από τρία έτη λειτουργίας θα προσκομίζονται οι ισολογισμοί των αντίστοιχων ετών.

³ Το συμφωνητικό συνεργασίας καταρτίζεται μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων μιας πρότασης με σκοπό να διευθετήσει ζητήματα τα οποία θα (ή και πιθανόν να) προκύψουν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου. Η αναθέτουσα αρχή δεν συμμετέχει στη σύναψη του συμφωνητικού αυτού. Το συμφωνητικό συνεργασίας δεν αναιρεί ή αμφισβητεί την Απόφαση χρηματοδότησης και δρα συμπληρωματικά ως προς αυτή. Το συμφωνητικό συνεργασίας συμφωνείται και συνυπογράφεται προ της εκκίνησης του έργου. Ζητήματα που πρέπει (συνιστάται) να διευθετηθούν είναι: κυρίως η οργάνωση της εργασίας μεταξύ των Φορέων της Σύμπραξης, η οργάνωση της διαχείρισης του Έργου, ο καθορισμός των δικαιωμάτων και των τεχνικών και οικονομικών υποχρεώσεων των συμμετεχόντων Φορέων, καθώς και η διαχείριση των θεμάτων που σχετίζονται με τα Δικαιώματα Πρόσβασης και Διανοητικής Ιδιοκτησίας.

5. Τελευταία μισθολογική κατάσταση του υπηρετούντος προσωπικού που θα συμμετέχει στο έργο ανά φορέα.
  6. Ειδικό έντυπο ΜμΕ (σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008) συμπληρωμένο μόνο από ΜμΕ, ότι αυτή είναι μικρομεσαία, το οποίο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ. Το έντυπο συνοδεύεται από:
    - α. έντυπο Ε7,
    - β. έντυπο Ε3,
    - γ. μετοχική σύνθεση,
 των τελευταίων δύο (2) ετών που προηγούνται του έτους υποβολής της πρότασης.
  7. Συμβάσεις ανάθεσης έργου με τα νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν υλοποιώντας τμήμα του ερευνητικού έργου με υπεργολαβία (έρευνα επί συμβάσει), στις οποίες περιγράφεται το αντικείμενο της έρευνας που θα υλοποιηθεί, τα παραδοτέα και αναφέρεται το κόστος των εργασιών.
  8. Συμβάσεις ανάθεσης έργου με φυσικά πρόσωπα (με τα βιογραφικά τους σημειώματα) για υλοποίηση τμήματος του ερευνητικού έργου, στα οποία περιγράφεται το αντικείμενο της έρευνας που θα υλοποιηθεί και αναφέρεται το κόστος των εργασιών, όπως και προσύμφωνα προμηθευτών τεχνολογίας-τεχνογνωσίας (εφόσον έχουν προσδιοριστεί και αναφέρονται ονομαστικά στο ΤΠΕ).
- Όσα από τα φυσικά πρόσωπα της υποκατηγορίας αυτής δεν έχουν δηλωθεί ονομαστικά κατά την έναρξη του έργου θα πρέπει να δηλωθούν στην πορεία υλοποίησής του.
9. Συμβάσεις για αγορά τεχνολογίας–τεχνογνωσίας με τον προμηθευτή τεχνολογίας-τεχνογνωσίας.

Η αρμόδια Δ/ση της ΓΓΕΤ μεριμνά για τον έλεγχο και την ισχύ των παραπάνω δικαιολογητικών για κάθε πρόταση, καθώς και την πληρότητα των όρων της προκήρυξης που δηλώθηκαν ότι καλύπτονται από τα μέλη της σύμπραξης στην ηλεκτρονική φόρμα υποβολής της πρότασης. Ακολουθεί τεκμηριωμένη εισήγηση σχετικά με τις προτάσεις που προτείνεται να απορριφθούν και εκείνες που προτείνεται να προχωρήσουν στο επόμενο στάδιο, η οποία εγκρίνεται από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας & Τεχνολογίας.

Παράλληλα με την παραπάνω διαδικασία, ακολουθεί το στάδιο της σύνταξης του ΤΠΕ και της ανάθεσης των έργων στους δικαιούχους. Η σύνταξη του ΤΠΕ γίνεται στη βάση της αρχικής πρότασης που έχει κατατεθεί, των υποδείξεων/παρατηρήσεων της επιτροπής αξιολόγησης, αλλά και συστάσεων της υπηρεσίας για περιπτώσεις που απαιτούν αποσαφήνιση/εναρμόνιση του έργου με τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου χρηματοδότησης.

Στο ΤΠΕ θα περιγράφονται αναλυτικά το φυσικό αντικείμενο, η επιστημονική μεθοδολογία, οι ενότητες εργασίας με τα αντίστοιχα παραδοτέα, οι πίνακες δαπανών, η κατανομή του έργου μεταξύ των εταίρων της σύμπραξης κλπ. και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αφορούν τις επιμέρους συμβάσεις με τις οποίες πραγματοποιείται το έργο.

Στην περίπτωση κατά την οποία, μεταξύ του χρονικού διαστήματος έγκρισης της πρότασης και υπογραφής της απόφασης χρηματοδότησης/ υπαγωγής του έργου, δικαιούχος/ φορέας-μέλος της σύμπραξης δηλώσει αδυναμία υλοποίησης του τμήματος του έργου που του αναλογεί η πρόταση τίθεται στο αρχείο.

Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου εκδίδεται από την ΓΓΕΤ η Απόφαση υπαγωγής/ χρηματοδότησης του έργου. Οι Αποφάσεις αυτές, αναπόσπαστο τμήμα των οποίων αποτελούν τα Τεχνικά Παραρτήματα Έργου, υπογράφονται από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας & Τεχνολογίας και, κατά περίπτωση, συνυπογράφονται από τυχόν συναρμόδιους Υπουργούς.

Ως **ημερομηνία έναρξης** του έργου ορίζεται η ημερομηνία υπογραφής της απόφασης υπαγωγής-χρηματοδότησης.

Δαπάνες που έγιναν μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων της παρούσας προκήρυξης, που αφορούν το προτεινόμενο ερευνητικό έργο και εμπίπτουν στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών, μπορούν να συμπεριληφθούν στις δαπάνες του έργου εφόσον εγκριθεί η χρηματοδότησή του. Σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να δηλωθεί και να συμπεριληφθεί στην απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής η **ημερομηνία επιλεξιμότητας** των δαπανών.

Τονίζεται ότι για τις μεγάλες επιχειρήσεις ο χρόνος επιλεξιμότητας ξεκινά από την ημερομηνία έγκρισης των αποτελεσμάτων του προκαταρκτικού ελέγχου από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας & Τεχνολογίας.

Επισημαίνεται ότι εάν η υπηρεσία διαπιστώσει, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης –σύνταξης ΤΠΕ ενός έργου, ότι μέλος σύμπραξης υπέβαλε μη ακριβή - αληθή στοιχεία, όπως αναφέρονται παραπάνω, η πρόταση απορρίπτεται ή στην περίπτωση που αυτό υλοποιείται θα απεντάσσεται και θα επιστρέφεται το σύνολο της δοθείσας δημόσιας δαπάνης, ως αχρεωστήτως καταβληθείσας.

11. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ο έλεγχος υλοποίησης του έργου (φυσικό και οικονομικό αντικείμενο) γίνεται όπως περιγράφεται ακολούθως, χρησιμοποιώντας ως σημείο αναφοράς την απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής του έργου και το Τεχνικό Παράρτημα αυτής. Όλα τα έντυπα παρακολούθησης και οι εκθέσεις υποβάλλονται σε ένα αντίτυπο και σε ηλεκτρονική μορφή (cd). Την ευθύνη για τη συγκέντρωση όλων των αιτούμενων στοιχείων, το συντονισμό του έργου, τη συμπλήρωση των εντύπων και την αποστολή τους στη ΓΓΕΤ έχει ο Συντονιστής του έργου.

A. Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου

Για έργα χρονικής διάρκειας μεγαλύτερης των δεκαπέντε (15) μηνών υποβάλλεται ενδιάμεση έκθεση προόδου σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή **το αργότερο ένα μήνα μετά την παρέλευση δέκα (10) μηνών** από την ημερομηνία έναρξης του έργου. Αφορά συγκεντρωτικά στοιχεία φυσικού και οικονομικού αντικείμενου. Με βάση την υποβληθείσα έκθεση και τα παραστατικά που τη συνοδεύουν διενεργείται ο σχετικός έλεγχος και πιστοποιείται το ποσοστό ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου, με βάση το οποίο αποφασίζεται η εκταμίευση και το ύψος της ενδιάμεσης δόσης.

Οι εκθέσεις προόδου περιέχουν:

- α) Στοιχεία για την πρόοδο του έργου – παραδοτέα, σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα που έχει καταρτισθεί και περιέχεται στην απόφαση χρηματοδότησης, καθώς και για τις προοπτικές για τα επόμενα στάδια.
- β) Τα προβλήματα που συναντά η ερευνητική ομάδα στην εκτέλεση του έργου και τις λύσεις που δόθηκαν ή προτείνονται.
- γ) Τα επιστημονικά επιτεύγματα του έργου και αναφορά της σκοπιμότητας κατοχύρωσης αυτών με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, στην Ελλάδα ή και στο εξωτερικό.
- δ) Αναλυτικό πίνακα δαπανών, όπου εμφανίζονται κατά κατηγορία οι δαπάνες που έγιναν για την υλοποίηση του έργου, ο ρυθμός ανάλωσης του προϋπολογισμού του έργου κατά το χρονικό διάστημα στο οποίο αφορά η έκθεση προόδου και τα αποτελέσματα της οικονομικής διαχείρισης του έργου.
- ε) Κάθε άλλο ειδικότερο σχετικό στοιχείο που εγγράφως θα ζητείται από τη ΓΓΕΤ.

Μαζί με την ενδιάμεση έκθεση προόδου θα πρέπει να υποβάλλονται:

- σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, όσα **παραδοτέα** του φυσικού αντικείμενου αντιστοιχούν στο έτος αναφοράς
- σε ξεχωριστό τόμο, φωτοαντίγραφα των παραστατικών δαπανών ανά δικαιούχο και κατηγορία δαπάνης, τα οποία θα συνοδεύονται απαραίτητα από τις εξοφλητικές αποδείξεις και τις λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού

του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα). Επισημαίνεται ότι τα φωτοαντίγραφα των τιμολογίων θα πρέπει να παράγονται αφού έχουν σφραγιστεί τα πρωτότυπα τιμολόγια με τη σφραγίδα του έργου, όπως προβλέπεται στην ενότητα 12.1

- υπεύθυνη δήλωση εκ μέρους κάθε επιχείρησης, υπογεγραμμένη αρμοδίως, όπου θα αναφέρεται ότι:
  - Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών.
  - Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΓΓΕΤ.
  - Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα.

Για έργα χρονικής διάρκειας μικρότερης των δεκαπέντε (15) μηνών δεν απαιτείται υποβολή ενδιάμεσης έκθεσης προόδου.

Οι Δικαιούχοι έχουν την υποχρέωση να υποβάλλουν μαζί με την ενδιάμεση έκθεση προόδου και αντίστοιχο αίτημα διενέργειας ενδιάμεσου ελέγχου. Η ενδιάμεση έκθεση προόδου και το αίτημα διενέργειας ενδιάμεσου ελέγχου υποβάλλονται ως εξής:

- εφόσον το σύνολο των υποβληθεισών δαπανών (για κάθε Δικαιούχο) υπερβαίνει το 80% του ποσού της Δημόσιας Δαπάνης που έχει δοθεί ως προκαταβολή, στην περίπτωση χρηματοδοτικού σχήματος με προκαταβολή
- στην περίπτωση χρηματοδοτικού σχήματος χωρίς προκαταβολή, δεν τίθεται περιορισμός ως προς την προϋπόθεση υλοποίησης κάποιου ποσοστού του έργου. Σ' αυτήν την περίπτωση όμως ο Δικαιούχος θα πρέπει να συνεκτιμήσει ότι δεν προβλέπεται άλλη ενδιάμεση δόση πριν την αποπληρωμή.

B. Τελική έκθεση Ολοκλήρωσης του Έργου

Εντός χρονικού διαστήματος **ενός μηνός το αργότερο από την ημερομηνία λήξης του έργου** υποβάλλεται η τελική έκθεση που περιλαμβάνει τον απολογισμό φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου. Η τελική έκθεση του φυσικού αντικειμένου θα περιέχει όσα στοιχεία αναφέρονται στις ενδιάμεσες εκθέσεις προόδου, αλλά για το σύνολο του έργου. Ως προς το οικονομικό αντικείμενο, στην έκθεση θα αναφέρονται μόνο οι δαπάνες που δεν είχαν συμπεριληφθεί και ελεγχθεί στις προηγούμενες περιόδους ελέγχου. Επιπλέον η τελική έκθεση θα περιέχει στοιχεία για τον βαθμό επιτυχίας σε σχέση με τον αρχικό στόχο του ερευνητικού έργου. Με βάση αυτή την έκθεση θα γίνει η τελική πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου σύμφωνα με τα πορίσματα της οποίας θα αποφασιστεί η καταβολή ή μη καθώς και το ποσό της αποπληρωμής/ επιστροφής.

Έμφαση πρέπει να δοθεί στα παραδοτέα και στη σαφή περιγραφή του τελικώς επιτευχθέντος αποτελέσματος, είτε είναι προϊόν, συσκευή, διάταξη είτε μέθοδος παραγωγής κλπ. Αν στα παραδοτέα του έργου περιλαμβάνεται κάποια μελέτη, θα πρέπει να παραδίδεται μαζί με την τελική έκθεση. Σε περίπτωση που το παραδοτέο είναι λογισμικό, θα πρέπει να παραδίδονται όσα από τα ακόλουθα είναι τεχνικά εφικτό: ενδεικτικά αποτελέσματα για συγκεκριμένα σενάρια χρήσης, εικόνες οθονών χρήστη, αρχεία εγκατάστασης του λογισμικού σε πλατφόρμα workstation, πηγαίος κώδικας και τυχόν καλούμενες βιβλιοθήκες (οι οποίες μπορούν να είναι και σε εκτελέσιμη μορφή εφόσον δεν έχουν αναπτυχθεί στα πλαίσια του προγράμματος).

Μαζί με την τελική έκθεση ολοκλήρωσης θα πρέπει να υποβάλλονται:

- σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, όσα **παραδοτέα** του φυσικού αντικειμένου αντιστοιχούν στην περίοδο ελέγχου και δεν έχουν ήδη υποβληθεί,
- **έκθεση αξιοποίησης** στην οποία κάθε επιχείρηση αναφέρει πώς προτίθεται να εκμεταλλευθεί ή να αξιοποιήσει τα αποτελέσματα του έργου και όλα τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί των αποτελεσμάτων, όπου περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι εφευρέσεις που έγιναν, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας που ζητούνται ή πρόκειται να ζητηθούν ή έχουν αποκτηθεί, τα καταχωρημένα σχέδια και παρόμοια νόμιμα δικαιώματα επί των αποτελεσμάτων. Η έκθεση περιλαμβάνει κάθε σχετική έρευνα και στοιχεία που απαιτούνται για

την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου. Η παραπάνω έκθεση υποβάλλεται εφόσον έχουν προκύψει αξιοποιήσιμα αποτελέσματα, στην αντίθετη περίπτωση αναφέρονται οι λόγοι που συνέβαλαν στη μη ικανοποιητική επίτευξη των αρχικών στόχων του έργου.

- μια **σύνοψη της πλήρους έκθεσης** (στα ελληνικά και τα αγγλικά) σε μορφή κατάλληλη για δημοσίευση, όπου αναφέρονται οι στόχοι και τα συμπεράσματα του έργου,
- σε ξεχωριστό τόμο, φωτοαντίγραφα των παραστατικών δαπανών ανά δικαιούχο και κατηγορία δαπάνης, τα οποία θα συνοδεύονται απαραίτητα από τις εξοφλητικές αποδείξεις και τις λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα). Επισημαίνεται ότι τα φωτοαντίγραφα των τιμολογίων θα πρέπει να παράγονται αφού έχουν σφραγιστεί τα πρωτότυπα τιμολόγια με τη σφραγίδα του έργου, όπως προβλέπεται στην ενότητα 12.1
- υπεύθυνη δήλωση εκ μέρους κάθε επιχείρησης, υπογεγραμμένη αρμοδίως, όπου θα αναφέρεται ότι:
  - Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών
  - Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση της ΓΓΕΤ.
  - Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα.

Σημειώνεται ότι η υποβολή των εκθέσεων προόδου και της τελικής έκθεσης ολοκλήρωσης του έργου είναι υποχρεωτική. Η μη υποβολή τους εμπρόθεσμα μπορεί να οδηγήσει στη διακοπή της χρηματοδότησης του έργου, στην κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής και στην επιστροφή της χορηγηθείσας χρηματοδότησης, ως αχρεωστήτως καταβληθείσας.

12. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Όσον αφορά στη διαχείριση των οικονομικών παραστατικών του έργου, επισημαίνεται ότι για τις δαπάνες και τα έσοδα κατά την υλοποίησή του είναι απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού στα λογιστικά βιβλία της κάθε εταιρείας σύμφωνα με το ΕΓΛΣ.

Θα πρέπει δηλαδή να τηρούνται για το έργο τελευταίας βαθμίδας λογαριασμοί όπου θα φαίνονται αναλυτικά τα έσοδα και οι δαπάνες κατά κατηγορία. Αυτό ισχύει για κάθε δικαιούχο ξεχωριστά (Συντονιστή και συνεργαζόμενους φορείς). Στην περίπτωση φορέων που τηρούν Β' κατηγορίας βιβλία, η χρηματοδότηση (έσοδα) και οι δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων-εξόδων και να εμφανίζονται χωριστά από την κανονική δραστηριότητα στα αναλυτικά στοιχεία φορολογίας εισοδήματος.

Οι λογιστικές καταχωρήσεις στα βιβλία των φορέων θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των λογιστικών στοιχείων του έργου.

12.1 Παραστατικά Δαπανών

Όλα τα δικαιολογητικά, πρωτότυπα τιμολόγια κ.λ.π. παραστατικά στοιχεία δαπανών του έργου τηρούνται από την αντίστοιχη επιχείρηση και τίθενται, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί, συγκεντρωμένα στη διάθεση της ΓΓΕΤ και των λοιπών αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων που προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία. Φωτοαντίγραφα των τηρουμένων πρωτοτύπων παραστατικών θα τηρούνται σε ιδιαίτερους φακέλους του λογιστηρίου του δικαιούχου ανά έργο, φέροντας ένδειξη του φακέλου όπου βρίσκεται το πρωτότυπο.

Τα παραστατικά δαπανών συνοδεύονται υποχρεωτικά από εξοφλημένα τιμολόγια ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Τα πρωτότυπα των παραστατικών δαπανών πρέπει να σφραγίζονται με σφραγίδα με την ακόλουθη ένδειξη: «(αριθμός

έργου)-ΒΕΤ-2013» και στη συνέχεια θα αναπαράγονται φωτοαντίγραφα των σφραγισμένων πρωτοτύπων προκειμένου να αποσταλούν στην ΓΓΕΤ.

Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν την εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου όσο και μετά απ' αυτήν, για χρόνο τουλάχιστον τριών (3) ετών για τις ΜμΕ και πέντε (5) για τις μεγάλες επιχειρήσεις μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-13 (και όχι πριν το 2022) και πάντως όχι μικρότερο από τον χρόνο παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων. *Η προαναφερθείσα υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι τουλάχιστον ένας από τους συμπράττοντες φορείς απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης.*

Τονίζεται ότι όλα τα παραστατικά των δαπανών του έργου πρέπει να έχουν εκδοθεί μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου και εξοφληθεί το αργότερο μέχρι έναν (1) μήνα από την λήξη του με την υποβολή της τελικής έκθεσης.

Απαραίτητα παραστατικά ανά κατηγορία δαπάνης θεωρούνται:

Για την κατηγορία «Αμοιβές προσωπικού»

Απαραίτητα παραστατικά γι' αυτήν την κατηγορία δαπανών θεωρούνται:

- Οι **μισθολογικές καταστάσεις** που θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένες από τον υπεύθυνο λογιστή του φορέα και θα πρέπει να φέρουν την σφραγίδα του φορέα. Επίσης στις καταστάσεις θα πρέπει να φαίνονται το ποσό των ακαθάριστων μηνιαίων αποδοχών και οι εργοδοτικές εισφορές. Ως νέο προσωπικό θεωρείται αυτό που έχει προσληφθεί για τις ανάγκες του έργου μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων.
- Τα αποδεικτικά καταβολής των αμοιβών στους εργαζόμενους,
- Η απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών (όπου απαιτείται)
- Η απόδοση του φόρου εισοδήματος
- αναγγελία πρόσληψης στον ΟΑΕΔ (όπου απαιτείται)
- Για την τεκμηρίωση των δαπανών που βαρύνουν τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη και οι οποίες καταβάλλονται στο προσωπικό απαιτείται (παρ. 8Α του άρθ. 32 της με αρ. πρωτ. 5058/ΕΥΘΥ 138/5-2-2013 Απόφασης, όπως ισχύει):
  - Απόφαση της διοίκησης του δικαιούχου με την οποία καθορίζεται το προσωπικό που θα απασχοληθεί στην πράξη, τα καθήκοντά τους, ο χρόνος απασχόλησής τους, καθώς και ο τρόπος απασχόλησής τους στην πράξη (εντός ωραρίου, υπερωριακή απασχόληση, πρόσθετη απασχόληση).
  - Μηνιαία αναλυτικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης, στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησής του ανά ημέρα και πράξη στο δικαιούχο, υπογεγραμμένα από τον απασχολούμενο και τον υπεύθυνο της διοίκησης του δικαιούχου.
  - Μισθολογικές καταστάσεις του δικαιούχου όπου εμφανίζονται εκτός των συνολικών ετήσιων αποδοχών, οι αντίστοιχες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και τα τυχόν επιδόματα που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου.. Στις μισθολογικές καταστάσεις θα πρέπει να εμφανίζονται διακριτά οι αποζημιώσεις για την υπερωριακή και την πρόσθετη απασχόληση του προσωπικού.
  - Εκθέσεις για το παραχθέν έργο την αντίστοιχη περίοδο.

Οι ανωτέρω δαπάνες θεωρούνται εξοφλημένες εφόσον έχει αποδοθεί ο φόρος εισοδήματος καθώς και οι σχετικές ασφαλιστικές εισφορές (όπου απαιτείται).

Για την κατηγορία «Όργανα και Εξοπλισμός»

Απαραίτητη προϋπόθεση για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εξοπλισμού (επιλέξιμες είναι μόνο οι **αποσβέσεις**) είναι η εγγραφή του σε βιβλίο παγίων ή αντίστοιχο βιβλίο κατά τα προβλεπόμενα στον ΚΦΑΣ.

Απαραίτητα παραστατικά:

- Τα **τιμολόγια** πώλησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση. Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία του προμηθευτή και να περιγράφεται αναλυτικά ο εξοπλισμός ή το λογισμικό.
- Οι **εξοφλήσεις** των ανωτέρω τιμολογίων/ αποδείξεων, όπως αποδεικνύεται από εξοφλητικές αποδείξεις προμηθευτή ή/και αποδεικτικά καταβολής του οφειλόμενου ποσού ή/και καρτέλα προμηθευτή και κίνηση ταμείου.
- Σε περίπτωση εισαγωγής του εξοπλισμού από το εξωτερικό όλα τα κατά νόμο παραστατικά.
- Παραστατικά λογιστηρίου τα οποία πιστοποιούν το ποσοστό απόσβεσης εξοπλισμού.

Για την κατηγορία «αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας» από το εσωτερικό ή/και το εξωτερικό οι σχετικές συμβάσεις θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς **στο συγκεκριμένο έργο** και όχι σε γενικότερη παροχή υπηρεσιών, να ορίζουν με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης, καθώς και το ποσό της αμοιβής για το συγκεκριμένο έργο.

Απαραίτητα παραστατικά γι' αυτήν την κατηγορία δαπανών θεωρούνται:

- Σχετική σύμβαση με το φυσικό ή νομικό πρόσωπο/ προμηθευτή τεχνολογίας-τεχνογνωσίας. Οι συμβάσεις πρέπει να έχουν κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια ΔΟΥ.
- Τα εξοφλημένα τιμολόγια ή οι αποδείξεις για παροχή υπηρεσιών ή προϊόντων των ανωτέρω προς τους φορείς.

Οι ανωτέρω δαπάνες θεωρούνται εξοφλημένες εφόσον έχει αποδοθεί ο φόρος εισοδήματος (όπου απαιτείται).

Για την κατηγορία «έρευνα επί συμβάσει»

- Έρευνα επί συμβάσει από νομικά πρόσωπα/ Υπεργολαβία. Επισημαίνεται ότι οι συμβάσεις ανάθεσης έργου σε φορείς εκτέλεσης ΕΤΑ θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς **στο συγκεκριμένο έργο** και όχι σε γενικότερη παροχή υπηρεσιών, να ορίζουν με σαφήνεια το φυσικό αντικείμενο που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της σύμβασης, καθώς και το ποσό της αμοιβής για το συγκεκριμένο έργο.
- Έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα. Ισχύει και εδώ η υποχρέωση για σαφή αναγραφή του συγκεκριμένου έργου στη σύμβαση και του φυσικού αντικείμενου που θα υλοποιηθεί. Οι **μέτοχοι ή εταίροι επιχειρήσεων** δικαιούνται αμοιβής όταν προβλέπεται η συμμετοχή τους στην υλοποίηση του έργου.

Απαραίτητα παραστατικά γι' αυτήν την κατηγορία δαπανών θεωρούνται:

- Σχετική σύμβαση με το νομικό ή το φυσικό πρόσωπο που υλοποιεί έρευνα επί συμβάσει. Οι συμβάσεις πρέπει να έχουν κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια ΔΟΥ.
- Τιμολόγια, Αποδείξεις Παροχής Υπηρεσιών (ΑΠΥ) ή αποδείξεις δαπάνης (εντός των ορίων που ορίζονται από τον ΚΦΑΣ) με τα αντίστοιχα εξοφλητικά τους. Ισχύει και εδώ η υποχρέωση για σαφή αναγραφή του συγκεκριμένου έργου και ο σαφής επιμερισμός της αμοιβής, σε περίπτωση που το δελτίο εκδίδεται για περισσότερα του ενός αντικείμενα/ έργα.
- Εκθέσεις για το παραχθέν έργο των φυσικών προσώπων την αντίστοιχη περίοδο (μία για την ενδιάμεση έκθεση προόδου και μία για την τελική έκθεση ολοκλήρωσης του έργου), συνοδευόμενες από αντίστοιχες βεβαιώσεις παραλαβής του έργου από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο.

- Τα ανωτέρω ισχύουν και για την περίπτωση αμοιβών μετόχων ή εταίρων των επιχειρήσεων.

Οι ανωτέρω δαπάνες θεωρούνται εξοφλημένες εφόσον έχει αποδοθεί ο φόρος εισοδήματος (όπου απαιτείται).

Για την κατηγορία «συμπληρωματικές δαπάνες» (μετακινήσεις)

Οι δαπάνες μετακινήσεων, εφόσον δικαιολογούνται από τη φύση του έργου, αφορούν τόσο μετακινήσεις εσωτερικού όσο και εξωτερικού. Οι δαπάνες αυτές αφορούν **αποκλειστικά άτομα που ανήκουν στην ομάδα έργου**. Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται και οι δαπάνες μετακινήσεων που συνδυάζονται με δράσεις προβολής και δημοσιότητας του έργου.

Απαραίτητα παραστατικά:

- **Έγκριση μετακίνησης** του Δ.Σ. του δικαιούχου – μπορεί να εκδίδεται **μία φορά** από κάθε δικαιούχο και να αφορά το σύνολο των μετακινούμενων για τις ανάγκες του έργου.
- Η **απόφαση του ΔΣ** του δικαιούχου σχετικά με το ποιες δαπάνες καλύπτει ο εκάστοτε φορέας στις μετακινήσεις των ατόμων της ερευνητικής ομάδας για τις ανάγκες του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου. Η απόφαση αυτή εκδίδεται **μία φορά** από κάθε δικαιούχο και αφορά το σύνολο των μετακινήσεων του έργου.
- Το σχετικό **εξοδολόγιο/** έντυπο μετακίνησης για κάθε μετακίνηση όπου αναγράφεται το ονοματεπώνυμο κάθε μέλους της ομάδας έργου που μετακινείται, ο προορισμός του και αναλύονται οι δαπάνες της μετακίνησης
- Τα **παραστατικά** που αφορούν στις δαπάνες της μετακίνησης που περιλαμβάνονται στο σχετικό έντυπο μετακίνησης/ εξοδολόγιο (π.χ. εισιτήρια, τιμολόγιο ξενοδοχείου κλπ)
- Οι **εξοφλήσεις** των ανωτέρω τιμολογίων/αποδείξεων, όπως αποδεικνύεται από εξοφλητικές αποδείξεις προμηθευτή ή/και αποδεικτικά καταβολής του οφειλόμενου ποσού ή/και καρτέλα προμηθευτή+κίνηση ταμείου.
- Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της ανάγκης μετακίνησης (πρόσκληση, βεβαίωση συμμετοχής, e-mail, πρόγραμμα εκδήλωσης, κα).

Για τις δαπάνες ταξιδιών και μετακινήσεων ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 32Α της υπ' αριθμ. 5058/ΕΥΘΥ 138/5-2-2013 Απόφασης, όπως ισχύει, καθώς και στην με αρ. πρωτ. 16137/ΕΥΘΥ 293/12-04-2013 (ΑΔΑ: ΒΕΑΤΦ-0ΩΟ) διευκρινιστική της εγκύκλιο.

Για την κατηγορία «αναλώσιμα και λοιπά έξοδα»:

Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται:

- Τα **τιμολόγια** πώλησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση. Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία του προμηθευτή και να περιγράφονται αναλυτικά τα αναλώσιμα.
- Οι **εξοφλήσεις** των ανωτέρω τιμολογίων/αποδείξεων, όπως αποδεικνύεται από εξοφλητικές αποδείξεις προμηθευτή ή/και αποδεικτικά καταβολής του οφειλόμενου ποσού ή/και καρτέλα προμηθευτή+κίνηση ταμείου.
- Παραστατικά που παρέχονται από τράπεζες ή άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για έξοδα έκδοσης και διατήρησης εγγυήσεων.

Για την κατηγορία «κατοχύρωση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας», στο εσωτερικό ή/και στο εξωτερικό (**ισχύει μόνο για ΜμΕ**):

Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται:

- Σχετική σύμβαση με φυσικό ή νομικό πρόσωπο για παροχή νομικών και μεταφραστικών υπηρεσιών.
Οι συμβάσεις πρέπει να έχουν κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια ΔΟΥ.
- Νόμιμα παραστατικά δαπανών (Τιμολόγια και ΑΠΥ) ή και παράβολα που απαιτούνται για κατοχύρωση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, στο εσωτερικό ή/και στο εξωτερικό και οι αντίστοιχες **εξοφλήσεις** τους.

Σημειώνεται ότι εξόφληση κάθε δαπάνης (τμηματική ή ολική), για να είναι επιλέξιμη, πρέπει να ακολουθεί τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (ΚΦΑΣ και πρώην ΚΒΣ), ως ακολούθως:

1. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας **τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ και άνω (με ΦΠΑ)**, τα οποία εκδίδονται για συναλλαγές μεταξύ επιτηδευματιών εξοφλούνται μέσω επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών του εκδότη-πωλητή αγαθών ή υπηρεσιών και του λήπτη των αντίστοιχων στοιχείων ή επιταγών που εξοφλούνται μέσω των ιδίων λογαριασμών. Δεν επιτρέπεται εξόφληση των στοιχείων αυτών με μετρητά.

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης είναι:

- **Έκδοση επιταγής** από τον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας ολοκλήρωσης του έργου.

Για την πιστοποίηση της εξόφλησης απαιτούνται τουλάχιστον:

(α) τα σχετικά με την εκδοθείσα τραπεζική επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) ή/και βεβαίωση της οικείας τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί (αριθμός επιταγής-ημερομηνία επιταγής-ποσό-ημερομηνία εκταμίευσης)

(β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής και

(γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας

- **Κατάθεση μετρητών στον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή**, από τον λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχο).

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

(α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό από το οποίο θα φαίνονται: ο δικαιούχος του λογαριασμού, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών, ο καταθέτης, δηλαδή ο λήπτης της ενίσχυσης (Δικαιούχος), καθώς και τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού,

(β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας και

(γ) extrait εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού ή καρτέλα ταμείου, απ' όπου θα διαπιστώνεται η ανάληψη των μετρητών.

- **Έμβασμα /Μεταφορά από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) σε εταιρικό λογαριασμό του προμηθευτή.**

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

(α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας για μεταφορά χρημάτων όπου φαίνονται τα στοιχεία και των δύο λογαριασμών

(β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας

- **Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από το λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο) προς τον προμηθευτή με χρέωση ή χωρίς του** εταιρικού λογαριασμού του δικαιούχου. Πρόκειται για επιταγή που εκδίδεται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του εταιρικού λογαριασμού του δικαιούχου.

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

(α) τα έγγραφα της τράπεζας για την έκδοση της επιταγής προς τον προμηθευτή,

(β) αντίγραφο και φωτοτυπία του σώματος της αντίστοιχης επιταγής

(γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας

(δ) σε περίπτωση έκδοσης της επιταγής με χρέωση του εταιρικού λογαριασμού του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου), το έντυπο κίνησης του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του ή καρτέλα ταμείου σε περίπτωση κατάθεσης μετρητών.

- **Χρήση ηλεκτρονικών τραπεζικών συναλλαγών**

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

(α) έντυπο κίνησης του τραπεζικού εταιρικού λογαριασμού (extrait)

(β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα φαίνονται: ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών, ο καταθέτης, δηλαδή ο λήπτης της ενίσχυσης (Δικαιούχος), καθώς και τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού

(γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας

• **Εξόφληση μέσω πιστωτικής κάρτας**

Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η πιστωτική κάρτα να είναι στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης, δηλαδή του επιχειρηματία μόνο στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων και οπωσδήποτε εταιρική σε περίπτωση που ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου όσο αφορά στην εξόφληση του λογαριασμού της πιστωτικής κάρτας και να αποδεικνύεται μέσω της κίνησής του η εξόφληση των παραστατικών δαπανών της επένδυσης, εντός της ημερομηνίας ολοκλήρωσης του έργου.

Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται τουλάχιστον:

(α) έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) χρέωσης της πιστωτικής κάρτας

(β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας

2. Φορολογικά στοιχεία αξίας ή λοιπά έγγραφα που εκδίδονται ή συντάσσονται αντί φορολογικών στοιχείων, συνολικής αξίας **κάτω των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ (με ΦΠΑ)**, μπορούν πέραν των ως άνω επιλέξιμων τρόπων, να εξοφλούνται απευθείας στον προμηθευτή και με μετρητά. Στην περίπτωση αυτή για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας.

Σε όλες τις περιπτώσεις, τα σχετικά παραστατικά εξοφλούνται σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα στον ΚΦΑΣ.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης {B' (απλογραφικά) ή Γ' Κατηγορίας (διπλογραφικά)}, λογιστικές καταχωρήσεις.

Στην περίπτωση τήρησης λογιστικών βιβλίων **B' κατηγορίας (απλογραφικά)** πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα (με υπογραφή και σφραγίδα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης ή/και του λογιστή της επιχείρησης) των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης των δαπανών της επένδυσης (π.χ. τιμολογίων, αποδείξεων παροχής υπηρεσιών κλπ.) στο βιβλίο εσόδων-εξόδων της επιχείρησης. Σε περίπτωση τήρησης μηχανογραφημένου βιβλίου εσόδων-εξόδων, πρέπει επίσης να προσκομιστούν αντίγραφα (με υπογραφή και σφραγίδα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης ή/και του λογιστή της επιχείρησης) των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης των δαπανών της επένδυσης (π.χ. τιμολογίων, αποδείξεων παροχής υπηρεσιών κλπ.) στο βιβλίο εσόδων-εξόδων της επιχείρησης.

Στην περίπτωση τήρησης λογιστικών βιβλίων **Γ' κατηγορίας (διπλογραφικά)** πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα (με υπογραφή και σφραγίδα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης ή/και του λογιστή της επιχείρησης) των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών της επένδυσης στα αναλυτικά καθολικά των οικείων λογαριασμών (π.χ. προμηθευτών, παγίων, ταμείου κλπ.) και στο γενικό ημερολόγιο.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να εγγράψουν τα πάγια στοιχεία της επένδυσής τους στο βιβλίο-μητρώο παγίων (κατά τα προβλεπόμενα και από τον ΚΦΑΣ).

Επισημαίνεται ότι :

- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός των δαπανών (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική πληρωμή τιμολογίου, με σκοπό την μετάπτωση στη μικρότερη κατηγορία τρόπου εξόφλησής του).
- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση δαπανών με επιταγές τρίτων.

13. ΕΠΟΠΤΕΙΑ – ΕΛΕΓΧΟΣ - ΠΑΡΑΛΑΒΗ

Η ΓΓΕΤ, η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π., καθώς και άλλα εξουσιοδοτημένα όργανα ελέγχου διατηρούν το δικαίωμα, να ελέγχουν όποτε κρίνεται απαραίτητο, την πορεία του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου του έργου είτε με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσης του έργου και στην έδρα του Συντονιστή είτε από τα δηλωθέντα στην ενδιάμεση έκθεση προόδου, την τελική έκθεση ολοκλήρωσης και τα φωτοαντίγραφα των παραστατικών των φορέων.

Ειδικότερα τα όργανα ελέγχου για τον ενδιάμεσο έλεγχο προόδου και την τελική παραλαβή του έργου συστήνονται και συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Έρευνας & Τεχνολογίας και είναι επιφορτισμένα με τον έλεγχο του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου. Με τις αποφάσεις αυτές ορίζονται ένας ή περισσότεροι εμπειρογνώμονες ή και τριμελής επιτροπή ελέγχου και πιστοποίησης και θα απαρτίζονται από ειδικούς εμπειρογνώμονες ή/και στελέχη της ΓΓΕΤ, ή/και συνεργάτες της ΓΓΕΤ με εμπειρία ανάλογη με το περιεχόμενο των έργων.

Μετά την υποβολή από τον Συντονιστή της ενδιάμεσης έκθεσης προόδου και της τελικής έκθεσης ολοκλήρωσης του έργου, καθώς και των συνοδευτικών τους στοιχείων τους ακολουθεί η αξιολόγηση και ο έλεγχος υλοποίησής του από τα παραπάνω όργανα ελέγχου όπου:

- Πιστοποιείται η ολοκλήρωση ή η πρόοδος που έχει επιτευχθεί στην υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου σε σχέση με την απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής. Επίσης τα όργανα ελέγχου παραλαμβάνουν και ελέγχουν τα παραδοτέα του έργου καθώς και το τελικό αποτέλεσμα (προϊόν, συσκευή, διάταξη, μέθοδος παραγωγής κλπ).
- Πιστοποιείται η επιλεξιμότητα και νομιμότητα των πραγματοποιηθεισών δαπανών σε σχέση με την απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής και το βαθμό υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου του έργου, λαμβάνοντας υπόψη ενδεχόμενες αλλαγές μελών της ομάδας έργου και εσωτερικές μεταφορές κονδυλίων σύμφωνα με την ενότητα 14.

Στη συνέχεια συντάσσεται ενδιάμεση ή τελική έκθεση πιστοποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου και προωθείται στη ΓΓΕΤ για έγκριση. Τμήμα της έκθεσης αποστέλλεται στο Συντονιστή, ο οποίος οφείλει να το κοινοποιήσει και στους υπόλοιπους δικαιούχους, μόνον όταν υπάρχουν παρατηρήσεις της επιτροπής επί της πορείας υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου.

Στην περίπτωση που ένας ή περισσότεροι δικαιούχοι διαφωνούν με τα αποτελέσματα της έκθεσης πιστοποίησης, μπορούν να υποβάλουν τυχόν ενστάσεις στην ΓΓΕΤ μέσω του Συντονιστή το αργότερο ένα μήνα μετά την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου από την ΓΓΕΤ στο Συντονιστή. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής θα θεωρείται ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν αποδεχτεί τα αποτελέσματα και δεν θα γίνεται δεκτή η υποβολή ενστάσεων. Οι ενστάσεις θα εξετάζονται κατά περίπτωση από το όργανο διενέργειας του ελέγχου ή την επιτροπή ενστάσεων που θα ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας & Τεχνολογίας.

Σε περίπτωση που από τον έλεγχο διαπιστωθεί ότι το έργο δεν εκτελείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής, ή τα μέχρι τη στιγμή εκείνη αποτελέσματα δεν εγγυώνται την επιτυχία του έργου, το όργανο ελέγχου ή/και η αρμόδια υπηρεσιακή μονάδα της ΓΓΕΤ μπορούν να εισηγηθούν τη διακοπή της χρηματοδότησης. Σε περίπτωση έκδοσης Απόφασης Ανάκλησης της Ένταξης (απένταξη του έργου) καταπίπτουν υπέρ του Δημοσίου οι εκδοθείσες υπέρ αυτού εγγυητικές επιστολές ή/και επιστρέφεται η ήδη καταβληθείσα ενίσχυση ως αχρεωστήτως καταβληθείσα.

14. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Αλλαγή των επιμέρους στοιχείων του Τεχνικού Παραρτήματος της Απόφασης μπορούν να ζητήσουν οι επιχειρήσεις **με τεκμηριωμένο αίτημα που υποβάλλεται μέσω του Συντονιστή του έργου**, εφόσον οι τροποποιήσεις συντελούν στην επίτευξη ή βελτίωση των στόχων του έργου.

Τα αιτήματα τροποποιήσεων μπορούν να υποβάλλονται στη ΓΓΕΤ **μετά την παρέλευση διμήνου** από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης χρηματοδότησης-υπαγωγής και **μέχρι 60 (εξήντα) ημερολογιακές ημέρες πριν από την ημερομηνία λήξης του έργου.**

Τα αιτήματα τροποποιήσεων μαζί με τα απαραίτητα συνοδευτικά στοιχεία και δικαιολογητικά θα εξετάζονται από τα αρμόδια όργανα ελέγχου της ΓΓΕΤ, η οποία και θα προβαίνει στις απαραίτητες τροποποιήσεις των αποφάσεων χρηματοδότησης, εφόσον δεν παραβιάζονται ουσιώδεις όροι του Οδηγού Εφαρμογής.

Στην περίπτωση που η τροποποίηση επιφέρει αλλαγές σε στοιχεία του Τεχνικού Παραρτήματος της Απόφασης χρηματοδότησης, θα πρέπει να υποβάλλεται σε ηλεκτρονική μορφή το ενημερωμένο Τεχνικό Παράρτημα με ευδιάκριτα σημειωμένες τις αλλαγές που επέρχονται σε σχέση με το ισχύον Τεχνικό Παράρτημα. Για την ορθή και ταχύτερη επεξεργασία των αιτημάτων των ενδιαφερομένων θα πρέπει η υποβαλλόμενη ηλεκτρονική μορφή του Τεχνικού Παραρτήματος να περιέχει πλήρη και ακριβή απεικόνιση των αιτούμενων τροποποιήσεων. Η ευθύνη για την ορθή διατύπωση των αιτημάτων και την ορθή ενημέρωση του Τεχνικού Παραρτήματος βαρύνει τον ενδιαφερόμενο δικαιούχο και το Συντονιστή του έργου. **Τυχόν λάθη για τα οποία ευθύνεται ο Συντονιστής δε δεσμεύουν την ΓΓΕΤ**, ως προς τις συνέπειες των σχετικών στοιχείων της Απόφασης ή του Τεχνικού Παραρτήματος.

Ενδεικτικά, αναφέρονται οι παρακάτω περιπτώσεις τροποποιήσεων:

1. Κάθε **μέλος της ομάδας έργου** που αναφέρεται ονομαστικά στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης μπορεί να αντικατασταθεί μόνο από άλλο που διαθέτει ισότιμα προσόντα (ειδικότητα, εμπειρία κτ). Τα μέλη της ομάδας έργου που δεν έχουν δηλωθεί κατά την έναρξη του έργου θα πρέπει να δηλωθούν ονομαστικά στην πορεία υλοποίησής του, εφόσον υπάρχει ήδη αντίστοιχη περιγραφή ειδικότητας/ προσόντων στο ΤΠΕ.
Αντικαταστάσεις υπάρχοντος προσωπικού ή εντάξεις νέων μελών στην ομάδα έργου μπορούν να γίνουν κατά την διάρκεια υλοποίησής του, χωρίς προηγούμενη έγκριση, με ευθύνη του Επιστημονικού Υπευθύνου και θα συνοδεύονται απαραίτητα από βιογραφικό σημείωμα, αναγγελία πρόσληψης ΟΑΕΔ, πρόσφατη μισθολογική κατάσταση και έναρξη απασχόλησης του προσωπικού, τα οποία θα τίθενται στη διάθεση των οργάνων ελέγχου.
Τα ανωτέρω ισχύουν και για την περίπτωση ορισμού ή αντικατάστασης ορισθέντος φυσικού προσώπου που υλοποιεί έρευνα επί συμβάσει (και συνοδεύονται απαραίτητα από βιογραφικό σημείωμα και σχετική σύμβαση έργου, η οποία θα πρέπει να έχει κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια ΔΟΥ).
2. **Εσωτερική μεταφορά κονδυλίων του προϋπολογισμού του δικαιούχου** από κατηγορία σε κατηγορία δαπάνης μπορεί να γίνει κατά την διάρκεια υλοποίησης του έργου, χωρίς προηγούμενη έγκριση, με ευθύνη του Επιστημονικού Υπευθύνου, με την προϋπόθεση ότι η μεταφορά κονδυλίων:
  - δεν αυξάνει ούτε μειώνει καμία από τις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών του έργου περισσότερο από **20%** της αρχικά προβλεπόμενης αξίας τους με βάση την απόφαση χρηματοδότησης-υπαγωγής, και
  - δεν προκαλεί υπέρβαση του μέγιστου επιτρεπόμενου ποσοστού της κατηγορίας (Δαπάνες για «έρευνα επί συμβάσει» από νομικά πρόσωπα) επί του συνολικού προϋπολογισμού.
  - δεν επιφέρουν μείωση του προϋπολογισμού ή αύξηση της δημόσιας δαπάνης τόσο του φορέα όσο και του συνόλου του έργου.

Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι προβαίνουν σε τροποποιήσεις που αφορούν στη σύνθεση της ομάδας έργου ή στην μεταφορά κονδυλίων του προϋπολογισμού (περίπτωση 1 και 2 αντίστοιχα αυτής της παραγράφου) ο Συντονιστής ενημερώνει εγγράφως την ΓΓΕΤ το αργότερο κατά την υποβολή της Ενδιάμεσης Έκθεσης Προόδου ή τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν την ημερομηνία λήξης του έργου. Οι τροποποιήσεις αυτές τελούν υπό την αίρεση αποδοχής κατά τον έλεγχο που διενεργείται από τα αρμόδια όργανα ελέγχου και έγκρισης από την ΓΓΕΤ.

3. **Χρονική παράταση** μπορεί να δοθεί μετά από αίτηση του Συντονιστή και έγκριση της ΓΓΕΤ. Η αίτηση θα συνοδεύεται από σύντομη οικονομική και επιστημονική έκθεση για την πρόοδο του έργου όπου θα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η χρονική παράταση.

Επισημαίνεται ότι χρονική παράταση σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ξεπερνάει σε διάρκεια διάστημα ίσο με το 1/3 της αρχικής διάρκειας του έργου και να έχει ημερομηνία λήξης του μεταγενέστερη από την **31-07-2015**.

4. **Αντικατάσταση επιχείρησης της σύμπραξης** δεν επιτρέπεται εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. πτώχευση, αποδεδειγμένη αδυναμία υλοποίησης) και αφού κατατεθεί αιτιολογημένο αίτημα, εξεταστεί από επιτροπή και δοθεί η σχετική έγκριση.
5. **Αντικατάσταση φορέα εκτέλεσης ΕΤΑ** δεν επιτρέπεται εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις (π.χ. μη ανταπόκριση στις υποχρεώσεις του, αποδεδειγμένη αδυναμία υλοποίησης) και αφού κατατεθεί αιτιολογημένο αίτημα, εξεταστεί από επιτροπή και δοθεί η σχετική έγκριση.
6. **Αντικατάσταση ορισθέντος προμηθευτή τεχνολογίας-τεχνογνωσίας** μπορεί να γίνει, σε σοβαρές περιπτώσεις, αφού κατατεθεί αιτιολογημένο αίτημα και δοθεί η σχετική έγκριση.

15. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι υποχρεώσεις των δικαιούχων (ΜμΕ) των έργων συνοψίζονται στα εξής:

- Τήρηση των χαρακτηριστικών και της ακριβούς περιγραφής των παραδοτέων, όπως αυτή αναφέρεται στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης.
- Τήρηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου, όπως αυτό αναφέρεται στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης.
- Πραγματοποίηση των δαπανών που αφορούν στην υλοποίηση του έργου, κατανομή ανά κατηγορία δαπάνης του προϋπολογισμού, όπως αναφέρονται στο Τεχνικό Παράρτημα της απόφασης χρηματοδότησης.
- Ενημέρωση και παροχή όλων των απαιτούμενων στοιχείων στα όργανα ελέγχου των έργων που ορίζονται από την ΓΓΕΤ.
- Τήρηση χωριστού λογαριασμού στα Λογιστικά Βιβλία κάθε ενός από τους φορείς υλοποίησης του έργου, σύμφωνα με τους κανόνες του Ενιαίου Γενικού Λογιστικού Συστήματος που θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των λογιστικών στοιχείων του έργου.
- Σύνταξη Ενδιάμεσης Έκθεσης Προόδου του έργου και υποβολή της στην αρμοδία υπηρεσία της ΓΓΕΤ εντός ενός μηνός από τη συμπλήρωση κάθε έτους υλοποίησης του έργου.
- Σύνταξη Τελικής Έκθεσης Ολοκλήρωσης του έργου, μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησής του και υποβολή της στην αρμοδία υπηρεσιακή μονάδα της ΓΓΕΤ εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία λήξης του έργου.
- Συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΓΓΕΤ, με το Σύμβουλο Τεχνικής Υποστήριξης, τη Δ.Α. του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα» και με άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα (Αρχή Πληρωμής, Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου κ.λ.π.) για την παροχή κάθε στοιχείου, εγγράφου ή δικαιολογητικού που κρίνεται απαραίτητο, καθώς και για την διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή κατά την πορεία υλοποίησης του έργου.
- Όλοι οι συνεργαζόμενοι φορείς υποχρεούνται να **ενημερώνουν τη ΓΓΕΤ για κάθε αλλαγή** που προκύπτει στη νομική τους υπόσταση, στη δημόσια οικονομική υπηρεσία, στην ταχυδρομική τους διεύθυνση και στα τηλέφωνα.
- Στις δημοσιεύσεις/ανακοινώσεις (και γενικότερα όλο το υλικό πληροφόρησης και επικοινωνίας που παράγεται) που γίνονται και περιέχουν προκαταρκτικά, μερικά ή τελικά αποτελέσματα του ερευνητικού έργου πρέπει να μνημονεύεται ότι η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ειδικότερα το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης χρηματοδότησαν μέρος ή ολόκληρο το ερευνητικό έργο.
- Οι δικαιούχοι των οποίων τα αιτήματα χρηματοδότησης εγκριθούν, συμφωνούν πως η έγκριση χρηματοδότησης **συνεπάγεται δημοσίευση της επωνυμίας της εταιρείας τους, του τίτλου του έργου** και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης, στον κατάλογο των δικαιούχων που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά (στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ www.gsr.gr, του ΕΠΑΝ II, www.antagonistikotita.gr, κλπ) ή με άλλον τρόπο, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο δ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006.

- Ο Δικαιούχος, με την ολοκλήρωση του έργου υποχρεούται να τοποθετήσει σε εμφανές σημείο της επιχείρησης επεξηγηματική πινακίδα, για χρονική διάρκεια τριών (3) ετών. Το περιεχόμενο των πινακίδων θα σχεδιαστεί βάσει σχετικών οδηγιών της ΓΓΕΤ προς τους δικαιούχους.
- Ο χρηματοδοτούμενος φορέας υποχρεούται να υποβάλλει στην ΓΓΕΤ **έγκαιρα** όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την παρακολούθηση από την Υπηρεσία της προόδου και του βαθμού ολοκλήρωσης του έργου.

16. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η καταβολή της ενίσχυσης γίνεται τμηματικά κατά τη διάρκεια του έργου. Κάθε τμηματική καταβολή αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο ποσοστό της συνολικής εγκεκριμένης ενίσχυσης – το ποσοστό αυτό ισχύει τόσο για το σύνολο της σύμπραξης όσο και κάθε δικαιούχο χωριστά. Η τελευταία τμηματική καταβολή (αποπληρωμή) καταβάλλεται μετά τη λήξη και οριστική παραλαβή του έργου και το ύψος της δεν είναι προκαθορισμένο αλλά εξαρτάται από τις συνολικές πιστοποιημένες δαπάνες του κάθε δικαιούχου για το σύνολο του έργου.

Προϋπόθεση για κάθε τμηματική καταβολή της δημόσιας δαπάνης είναι η υποβολή **ισόποσης εγγυητικής επιστολής προκαταβολής** (χρηματοδοτικό σχήμα με προκαταβολή) από τους δικαιούχους υπέρ της ΓΓΕΤ, **με ημερομηνία λήξης την 31.12.2016.** Η εγγυητική επιστολή κάθε δικαιούχου θα αποδεσμεύεται με την πιστοποίηση της επιτυχούς ολοκλήρωσης του έργου.

Η εγγυητική ή εγγυητικές επιστολές θα τηρηθούν στη ΓΓΕΤ μέχρι της πλήρους και καλής εκτέλεσης των συμβατικών υποχρεώσεων της σύμπραξης και θα επιστραφούν μετά την οριστική παραλαβή του έργου, εκτός εάν η πρόοδος του έργου δεν είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην απόφαση χρηματοδότησης, οπότε οι επιστολές καταπίπτουν. Στην εγγυητική επιστολή ο εγγυητής που την εκδίδει θα δηλώνει, παραιτούμενος της ενστάσεως της διζήσεως, ότι θα καταβάλει το ποσόν της εγγυητικής επιστολής απροφασίστως στη ΓΓΕΤ, εντός τριών (3) ημερών από του εγγράφου περί της γενομένης καταπτώσεως ειδοποίησώς του από την ΓΓΕΤ.

Εναλλακτικά, στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν επιθυμεί να καταθέσει εγγυητική επιστολή (χρηματοδοτικό σχήμα χωρίς προκαταβολή) για την αντίστοιχη τμηματική καταβολή της δημόσιας δαπάνης, αυτή θα καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση δαπανών που αντιστοιχούν σε αυτή πλέον της αναλογούσης ιδιωτικής συμμετοχής.

Για την είσπραξη των εκάστοτε καταβολών (προκαταβολή, ενδιάμεση, αποπληρωμή) υποβάλλονται από τον Συντονιστή τα παρακάτω δικαιολογητικά **για κάθε συμμετέχουσα επιχείρηση:**

- α) Τιμολόγιο αθεώρητο του άρθρου 6 παρ. 3 του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών από κάθε δικαιούχο για το ποσό που του αναλογεί, το άθροισμα των οποίων ανέρχεται στην προβλεπόμενη καταβολή της χρηματοδότησης (προκαταβολή, ενδιάμεση πληρωμή, αποπληρωμή).
- β) Βεβαίωση απόδοσης παρακρατημένων φόρων και ασφαλιστικών εισφορών.

- Καταβολή της προκαταβολής

Η προκαταβολή καταβάλλεται μετά την υπογραφή της απόφασης χρηματοδότησης και αφορά **έως το 60%** της εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης του έργου.

- Καταβολή της ενδιάμεσης πληρωμής (Ε.Π.)

Ενδιάμεση πληρωμή πραγματοποιείται μετά την υποβολή αιτήματος για τη διενέργεια ενδιάμεσου ελέγχου (με τα απαραίτητα δικαιολογητικά) και πιστοποίησης δαπανών από τα εντεταλμένα από τη ΓΓΕΤ όργανα. Το αίτημα ελέγχου υποβάλλεται από τον Συντονιστή εφόσον το δηλωθέν ποσοστό υλοποίησης του έργου ξεπερνά το προβλεπόμενο ποσοστό, όπως αυτό αναφέρεται στην ενότητα 11.

Το ύψος της ενδιάμεσης πληρωμής υπολογίζεται ως εξής:

Ε.Π. = Εγγυητική επιστολή + Πιστοποιηθείσα Δημόσια Δαπάνη Ενδιάμεσου Ελέγχου – Προκαταβολή*

* Εφόσον έχει εγκριθεί και εκταμιευθεί

- Καταβολή της αποπληρωμής (Α)

Η καταβολή της αποπληρωμής (υπολειπόμενη δημόσια δαπάνη) πραγματοποιείται μετά την υποβολή αιτήματος για τη διενέργεια τελικού ελέγχου και πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του έργου από τα εντεταλμένα από τη ΓΓΕΤ όργανα.

Το ύψος της αποπληρωμής υπολογίζεται ως εξής:

Α = Συνολική Πιστοποιηθείσα Δημόσια Δαπάνη - Ενδιάμεση πληρωμή* * – Προκαταβολή* *

* *Εφόσον έχει εγκριθεί και εκταμιευθεί

Σημειώνεται ότι το άθροισμα των ποσών της προκαταβολής και της Ενδιάμεσης Πληρωμής (για κάθε δικαιούχο) δεν μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το **80%** της εγκεκριμένης Δημόσιας Δαπάνης.

Η τμηματική καταβολή της εκάστοτε ενίσχυσης από τη ΓΓΕΤ θα πραγματοποιείται ανάλογα με τη ροή χρηματοδότησης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Η τμηματική καταβολή της ενίσχυσης από την ΓΓΕΤ γίνεται **με την κατάθεση του αντιστοίχου ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό που ο Συντονιστής έχει δηλώσει στην ΓΓΕΤ**. Στη συνέχεια ο Συντονιστής επιμερίζει το ποσό της εκάστοτε πληρωμής στους υπόλοιπους δικαιούχους, καταβάλλοντας σε κάθε δικαιούχο το ποσό που του αναλογεί. Ο Συντονιστής οφείλει να πραγματοποιήσει την καταβολή αυτή προς τους δικαιούχους **το αργότερο τριάντα (30) ημερολογιακές μέρες** μετά την αποδεδειγμένη καταβολή της επιχορήγησης στον τραπεζικό του λογαριασμό και να ενημερώσει για την ενέργειά του αυτή εγγράφως τη ΓΓΕΤ. Σε διαφορετική περίπτωση η ΓΓΕΤ εκκινεί τη διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών προς τον Συντονιστή.

Εάν κατά την ολοκλήρωση ή παύση των εργασιών του έργου διαπιστωθεί ότι η συνολική ενίσχυση που έχει ήδη καταβληθεί από τη ΓΓΕΤ, σε κάποιο δικαιούχο είναι μεγαλύτερη από αυτή που του οφείλεται βάσει της προόδου του φυσικού αντικείμενου ή/και των συνολικών δαπανών του, όπως αυτά προκύπτουν από τις σχετικές εκθέσεις πιστοποίησης, τότε ο δικαιούχος επιστρέφει στη ΓΓΕΤ τη διαφορά, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και είσπραξης δημοσίων εσόδων για την περίπτωση έργων εθνικής και κοινοτικής χρηματοδότησης.

17. ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΑΝΑΚΤΗΣΗ

Στις περιπτώσεις που δεν καταβάλλεται έγκαιρα η χρηματοδότηση της ΓΓΕΤ από το Συντονιστή προς τους συνεργαζόμενους φορείς, δεν υποβάλλονται εμπρόθεσμα οι εκθέσεις προόδου, οι τελικές εκθέσεις καθώς και τα παραστατικά δαπανών ή δεν στέλνονται τα συμπληρωματικά στοιχεία που ζητούνται κατά την αξιολόγηση της πορείας του έργου από τους ελεγκτές ή όταν διαπιστωθούν σοβαρές παραβάσεις, η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να προχωρήσει αρχικά στην προσωρινή διακοπή της καταβολής της δημόσιας δαπάνης και εν συνεχεία στην οριστική διακοπή της, κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής και σε πράξη καταλογισμού για επιστροφή μέρους ή όλης της χρηματοδότησης σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ανάκτησης

αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και είσπραξης δημοσίων εσόδων για την περίπτωση έργων εθνικής και κοινοτικής χρηματοδότησης.

Στην υλοποίηση της πράξης ισχύουν τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο Δ «ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ Ή ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΩΝ ΠΟΣΩΝ ΑΠΟ ΠΟΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2007 – 2013, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡ. 26 ΤΟΥ Ν. 3614/2007», Άρθρα 7-18 της Υπουργικής Απόφασης του Συστήματος Διαχείρισης (43804/ΕΥΘΥ 2041/09-09-2009), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

18. ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Ο Συντονιστής, μετά τον επιμερισμό του ποσού της εκάστοτε πληρωμής (προκαταβολή, ενδιάμεση πληρωμή, αποπληρωμή) στους υπόλοιπους δικαιούχους του έργου, κατά το ποσό που τους αναλογεί, οφείλει να ενημερώσει εγγράφως τη ΓΓΕΤ **το αργότερο τριάντα (30) ημερολογιακές μέρες** μετά την αποδεδειγμένη καταβολή της επιχορήγησης στον τραπεζικό του λογαριασμό. Σε διαφορετική περίπτωση η ΓΓΕΤ εκκινεί τη διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών προς τον Συντονιστή. Ο βαθμός ανταπόκρισης του Συντονιστή σε αυτήν την υποχρέωσή του λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση τυχόν επόμενης πρότασης της εταιρείας για χρηματοδότηση.
- Μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη του έργου ο Συντονιστής υποχρεούται να δηλώσει στη ΓΓΕΤ τον τρόπο με τον οποίο πρόκειται να χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα του έργου. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής της παραπάνω δήλωσης, το Δημόσιο μπορεί να αξιοποιεί ή να εκμεταλλεύεται το ίδιο ή μέσω τρίτων, τα αποτελέσματα αυτά ελεύθερα. Η δήλωση καταχωρείται στο αρχείο της ΓΓΕΤ και λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση τυχόν επόμενης πρότασης της εταιρείας για χρηματοδότηση.
- Ο χρηματοδοτούμενος που υπέβαλε εμπρόθεσμα την πιο πάνω δήλωση οφείλει να αξιοποιήσει τα προκύψαντα αποτελέσματα μέσα σε 4 έτη από την υποβολή της δήλωσής του. Με την παρέλευση των 4 ετών χωρίς αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από τον χρηματοδοτούμενο, το Δημόσιο μπορεί να χρησιμοποιεί και να εκμεταλλεύεται τα αποτελέσματα αυτά ελεύθερα.

19. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ/ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Οι παρακάτω δείκτες/ μεγέθη θα χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη των ποσοτικών στόχων που έχουν τεθεί στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΕΠΑΝ II και των περιφερειών σε μετάβαση:

- Αριθμός έργων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης
- Αριθμός επιχειρήσεων που ωφελούνται από την πράξη
- Αριθμός ΜμΕ που ενισχύονται για δραστηριότητες ΕΤΑΚ
- Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται για δράσεις ΕΤΑΚ
- Νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της πράξης (ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης)
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται στην Έρευνα & Τεχνολογία (ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης)
- Αριθμός αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας
- Αριθμός επιχειρήσεων που αναθέτει τμήμα του έργου σε ερευνητικούς φορείς
- Αριθμός νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών ή διαδικασιών

20. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στη:
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Μεσογείων 14-18
115 10 ΑΘΗΝΑ
Τ.Θ. 146 31

Υπεύθυνος πράξης: **Δρ. Δ. Πουτούκης** (τηλ.: 210 7458136, e-mail: dpoutoukis@gsrt.gr)

Για οποιοδήποτε τεχνικό πρόβλημα και υποστήριξη, αναφορικά με το σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής προτάσεων, οι ενδιαφερόμενοι απευθύνονται στη διεύθυνση: platform_support@gsrt.gr

Περίληψη της Προκήρυξης θα δημοσιευθεί στον εθνικό τύπο και στο δικτυακό τόπο της ΓΓΕΤ (www.gsrt.gr) και του ΕΣΠΑ (www.espa.gr).

Ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας & Τεχνολογίας

Δρ. Χρήστος Βασιλάκος